Poštnina plačana v gotovini. Leto LXII V Ljubljani, v petek 20. aprila 1934 Štev. 90 a Cena 1.50 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7563, Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Pot k ozdravljenju

Po vseh državah, kjer je količkaj politične svobode, opazujemo zdrav pojav javnega odpora proti političnim sistemom in metodam, ki so nasičene z zaduhlim ozračjem, polnim škandalov, goljufij, javne nepoštenosti, umazane protekcije in varanja ljudstva z visokodonečimi polit. gesli, ko pa je že vendar prav vsem očito, da za vsem navadno stoji le zlato korito, ki naj ga za kliko izvoljencev polni pošteno delovno ljudstvo. Ponekod so nosilci boja proti staviskijzmu moralno zdravejše politične stranke, ki so v tako srečnem položaju, da morejo pred narod stopiti čistih rok, katerih voditelji se niso umazali z raznimi korupcijskimi aferami. Drugod so nosilci boja proti javni korupciji bivši bojevniki iz svetovne vojne, ki upravičeno poudarjajo, da niso za domovino padli najboljši njeni sinovi zato, da bo postala plen raznih političnih aferašev, ki samopridno izrabljajo politične konjunkture in si pod masko patriotičnih gesel bogato polnijo žepe. Zopet drugod je mladina, ki se politično prebuja in za katero mora biti dnevna kronika iz širokega političnega življenja še posebno strašna, ker po svoji zdravi, naturni pameti v upravljanju javnega življenja gleda predvsem službo narodu in državi, ne pa dobrodošlo priliko, da si kdo napolni žepe z javnim, ljudskim denarjem. Sicer je res, da ima mladina v vseh dobah mnogo opraviti z »loiiza leggiera«, kakor to imenuje Dante in ki jo hudo ovira pri njenem koraku v življenje (Inferno 1, 31), a prav tako je gotovo, da čuti resnejša mladina globok, instinktiven prezir do ljudi, ki jo vodijo z besedami ali ne dejanji.

Zdi se pa, da nas tudi dobra volja ne prvih ne drugih ne vodi iz pošastnega kroga, v katerem se suče sodobno javno življenje. S tako enostavnimi sredstvi in sploh ne z metodami normalnega političnega življenja se tako globoka preobrazba srca in duha — ker le-ta je potrebna — ne bo dala doseči.

Mnogi mislijo, da bi predvsem bilo treba spremeniti ves sistem današnje vzgoje. Gotovo je to tudi potrebno in ne dvomimo, da prej ali slej pride obračun s sedanjim vzgojnim ali bolje rečeno šolskim sistemom, o katerem se vendarle javljajo tudi pri drugih narodih zdravi glasovi, da nam prav za prav več jemlje kakor daje. Kdo med nami, ki smo preživeli 15 ali 20 let na šolskih klopeh, se ne bi z otožjem spominjal vsaj na neke čase tiste dobe, ki nam je vzela našo veselo mladost in naravno svobodo! Vzela nam je šola našo otroško vero in telesno svežost. Prvič nas je spravila v dotik s slabimi ljudmi in slabimi razmerami. Uničila pa je, kolikor se je le dalo, vsako nastrojenje k izvirnosti in samoraslosti. Vse to so izgube, ki jih znanje, ki ga nam je šola dala, ne odtehta. Ker skoraj ne verujemo, da bi kdo hotel trditi, da mu je takšna šola, ki ima za ideal izobličiti enakosmerne ljudi, bistveno oblikovala njegov karakter! Pred očmi nam lebdi ideal človeka, v katerem očiščeno in oplemeniteno dušo vodi razsvetljen razum k stalni pripravljenosti, da svoje moči postavi v službo najvišjega Boga in človeštva. Tega najlepšega človeškega tipa pa moderna šola ne vzgaja — čeprav je dosegljiv — ker se po večini enostransko, ireligiozno in nefilozofsko poslužuje sredstev in metod, ki naravnega človeka, ki je egoist in željan užitkov, ne dvignejo iz materializma, ampak ga s civilizacijo napravijo le še bolj rafiniranega.

Da, nujno je potrebna sprememba vzgojnega sistema, da ne bo več vzgajal črednega človeka za brezobličen kolektiv, ampak krepke osebnosti, prežete s socialno miselnostjo in voljo, nesebično služiti domovini.

Toda malo verjetno je, da bi se že naš čas povzpel do tako dalekosežne reforme. Je to bolj appel à la postérité, ki bo izučena po zlih skušnjah svojih očetov, upajmo, hodila boljša pota.

Naši generaciji pa gre že za sedanjost, gre nam za to ped časa med dvema večnostima, v katerega nas je božja Previdnost postavila. Naš čas je revolucionaren in le globoka, revolucionarna gibanja ga bodo preorala in mu vtisnila drug obraz. Kaj bi torej moglo dvigniti politično zamočvirjeno Evropo v višjo sfero? Nič, kakor edinole heroizem poštenih, neomadeževanih ljudi, ki bi bili pripravljeni vzeti nase vse žrtve, samo da pride do ozdravljenja narodov. Ne gre niti za veliko število; revolucije so navadno delo malega števila ljudi, ki pa v svoje delo zastavijo vse svoje moči in ves svoj idealizem. Biti pa morajo ti borci sami do sebe in do drugih iskreni, brez lažnjive maske ali zahrbtne misli, pluti z istim vetrom, proti kateremu se bore, le da s svojimi jadri. Ko pravimo, da je treba družabno in politično življenje modernega sveta preobraziti, potem morajo biti tisti, ki se te orjaške naloge lotijo, nosilci novega duhovnega in moralnega življenja, ki bo iz njih samih prodiralo v vse globine ljudske bitnosti, vtisnilo nov pečat družabnim skupinam in dalo novega, svežega poleta zdravemu javnemu delovanju.

Veliki pokreti sicer navadno izgube na svoji čistosti, potem ko so dosegli zaželjeni cilj, resnica pa je, da brez te čistosti svojega cilja nikdar ne dosežejo. Naj nihče napak ne razume primere, toda brez dvoma so se tega dejstva zavedali ruski komunisti, ko so svojo stranko osnovali na strogi disciplini z zelo težkimi pogoji, kakor neke vrste verski red. Neprestano in z vsemi sredstvi si prizadevajo, da po svoje preobrazijo nravno življenje vsega naroda in pri tem mnogi med njimi dajejo zgled resnične odpovedi materielnim dobrinam. V tem je največja sila komunizma, kar zlasti privablja in vpliva na mlade ljudi. Brez tega heroizma nekaterih, ki stoodstotno verujejo in delajo po marksističnih principih, bi komunizem v Rusiji že davno propadel. Eden največjih sodobnih katoliških filozofov Jacques Maritani ima v svoji zadnji knjigi značilno misel, ko pravi, da je Bog dopustil v Rusiji vso to ostudno vojno brezbožnikov proti sebi in blasfemijo popolnega zanikanja Boga baš zaradi tega, da napravi konec drugi blasfemiji, ki je stoletja hlinila prevneto božje češčenje na tako zvani »sveti ruski zemlji«, ki pa je v resnici bila tako daleč od božjih zakonov.

Tako torej: je pot iz sedanjega družabnega, gospodarskega in političnega kaosa. Toda, kako že pravi Zola? »Les purs sont les plus fortes«: čisti so najmočnejši! To je zakon učinkovitosti v vseh zgodovinskih gibanjih in pokretih. Stavbe, zgrajene na notranji laži, trajno ne vzdrže. Gre za moralno obnovo evropskih narodov. Moralne obnove pa na nobenem področju ne bo mogoče doseči brez borbeno delavnih, iskreno v svoj ideal verujočih, moralno visoko stoječih, čistih mož, kakršni nam predvsem rastejo iz življenjskega krščanstva. Tudi krščanstvo je od prvih dni svojega početka nastopalo in zmagovalo s svojo heroično načelnostjo in predanostjo božji razodeti resnici in si tudi danes najbolj osvaja srca z brezkompromisno in iskreno vero v resničnost svojega nauka in v pravilnost svojega dela.

drin.

Mrki socialističnega gibanja v obnavljajočem se svetu

Polom marksistične trdnjave...

Na vrsti je Belgija

Krah najmočnejše socialistične gospodarske organizacije v Evropi
Belgijska Banka za Delo falirala - Socialisti igrajo z žulji delavcev

Bruxelles, 18. aprila.

Vsa Belgija stoji pod vtisom katastrofe, ki je zadela največji denarni zavod, ki je bil v rokah socialistične stranke g. Vanderveldeja, »Belgijske banke dela«, ki stoji pred likvidacijo.

Simptomi bližajočega se kraha te banke, ki financira vse socialistične industrijske zavode in zadruge v Belgiji, so se pokazali lanske zime. Na Valonskem se je zgodilo več milijonskih defravdacij od strani zadružnih funkcionarjev, ki so z denarjem, zbranim za brezposelne, izginili neznano kam. Težave banke pa so se pokazale, ko je prodajna centrala v Sarowu predlagala poravnavo. Še bolj očitno se je začutila bližnja katastrofa, ko se je razpustil veliki konzum tramvajskih uslužbencev v Ostendeju. Nato se je zaprla predilnica v Gandu, ki je last socialističnega poslanca, multimilijonarja Anseele, in še več socialističnih industrijskih podjetij. Pred nekaj tedni pa je državno tožilstvo v Monsu dvignilo obtožbo zaradi goljufij, ki so jih zakrivili nekateri funkcionarji ondotne Zveze socialističnih zadrug.

Vlada za male vlagatelje

Kakor hitro so socialno-demokratični voditelji videli, da je polom neizogiben, so intervenirali pri vladi gospoda de Brocquevilleja, ki jo sicer psujejo kot reakcionarno in proti kateri so vodili zlasti zadnje čase besno demagogično borbo, naj priskoči socialistični banki na pomoč najmenj z vsoto 400—500 milijonov frankov. Vlada je odgovorila, da tako visoke vsote absolutno ne da za sanacijo banke, o kateri bi morala šele preiskava dognati, po čegavi in kakšni krivdi je prišla v tak položaj. Pač pa vlada smatra za svojo dolžnost, da pomaga malim vložnikom, ki so po veliki večini delavci, in je v to svrho nakazala 150 milijonov frankov pod pogojem:

1. da se v tej višini zasigurajo vloge malih hranilcev.

2. da morajo za to vsoto garantirati solidarno z vsem svojim premičnim in nepremičnim premoženjem vse socialistične zadruge in konzumi ter pridobitna podjetja.

Vzroki poloma

Na ta način je koalicijska vlada liberalcev in katoličanov pokazala velikodušnost, kakoršne v podobnem slučaju socialisti najbrž ne bi bili pokazali; jasno pa je, da vlada ne more vreči pol miljarde v žrelo socialističnega gospodarstva, ki je zašlo v težave ne toliko zaradi vladajoče gospodarske krize, kolikor zaradi tega, ker so miljarde delavskega denarja izkoriščali v svoj prid razni »führerji« in funkcionarji socialistične stranke, od katerih je cela vrsta silno obogatela. Tudi se grajajo lahkomišljene investicije v razna socialistična velepodjetja, ki so oslabila likvidnost banke.

Razen nepravilnega gospodarstva in želje raznih voditeljev in funkcionarjev, da se čimprej dvignejo do dobro plačanih položajev ter dobičkov, je kriva poloma tudi okolnost, da je belgijska socialistična stranka bogato podpirala razne akcije socialne demokracije po vsej Evropi. Tako se govori, da se je kupovalo z denarjem socialističnih zadrug orožje, katero se je dobavljalo socialističnim organizacijam v Avstriji, Nemčiji, Franciji in Španiji. Sicer pa je znano, da se tudi socialisti v Belgiji sami oborožujejo proti fašistični nevarnosti, ki da tudi že v Belgiji obstoja. Brez dvoma pa je največji del krivde na slabem gospodarstvu in izdajanju denarja za svrhe, ki jih zadružništvo ne predvideva.

Brez izhoda

Dne 15. t. m. so se zbrali akcionarji banke pod predsedstvom poslanca in bivšega ministra Anseele, ki je predsednik banke od prvega dne, ko se je ustanovila, in ki je eden najbogatejših mož Belgije. Poročilo je bral Elslander, ki je dolžil desničarski tisk, češ, da je on kriv, da vlada ni dala več za sanacijo, ker je začel »nezaslišano gonjo zoper socialistično stranko in njene zavode, kar da lahko ima najtežje posledice za vso deželo.« Izrekel pa je upanje, da bo vlada še kaj žrtvovala, ker bi likvidacija banke potegnila za seboj še druge panoge gospodarstva. Predlagal je, naj se skliče 28. maja drug zbor, ki bi končnoveljavno sklepal, kar je bilo sprejeto.

Drugega sklepa tudi ni bilo pričakovati. Socialisti upajo, da jim bo vlada vendarle priskočila na pomoč. Zato so voditelji dali nalog, da socialistično časopisje ustavi vse napade na vlado, ki jo je dozdaj divje naskakovalo, grozeč z revolucijo. Vendar pa je popolnoma izključeno, da bi vlada socialistični banki priskočila na pomoč, ker bi ne mogla, četudi bi hotela, zakaj vzdignilo bi se proti njej javno mnenje, v katerem veje čedalje hujši veter proti socialistom, ki so pokazali, da se jim ne sme zaupati gospodarstvo, kaj še politično vodstvo države! Ker tudi delavstvo ne zaupa več stranki in odhaja deloma k ekstremni levici, deloma k narodnim socialistom, stoji stranka g. Vanderveldeja pred popolnim polomom. Obenem je pa zadan hud udarec vsej socialni demokraciji Evrope, ki je iz Bruxellesa prejemala navodila in bogata materijalna sredstva.

Delavstvo zaupa vladi

Posojilo, ki ga je odobrila vlada, je takoj imelo blagodejen učinek. Delavci so dvignili zaradi tega dozdaj le 10 milijonov frankov, ki jih nalagajo v državno hranilnico. Mali hranilci so na ta način oškarovani večje škode, hudo pa bodo trpeli socialistični sindikati, ki bodo morali plačevati za garancijo državnega posojila, mesto da dobivajo podpore od socialistične banke, kakor je bilo to dosedaj. Prizadete pa so tudi zadruge, ki bodo morale žrtvovati najmanj 45 milijonov frankov, da dopolnijo osnovni kapital 50 milijonov, ki je bil dozdaj vplačan samo po desetem delu. Posledice kraha so tem hujše, ker sta v težki krizi tudi socialnodemokratski upravi mesta Anverze in Ganda, ki sta investirali v Belgijsko banko dela kakšnih 40 do 50 milijonov frankov. Pobitost v vodilnih krogih socialistične stranke Belgije je silna, dočim delavstvo proklinja take »voditelje v pogubo«.

Zdravice v Ankari

Jevtič in Ruždi bej slavita prijateljstvo balkanskih narodov

Ankara, 19. aprila. AA. Snoči ob 20.30 sta g. Tevfik Ruždi-bej in njegova gospa priredila g. Jeftiču in njegovi gospe ter spremstvu na čast svečan banket, ki so mu prisostvovali predsednik turške vlade Izmet-paša s člani svojega kabineta in višji uradniki turškega zunanjega ministrstva. Na banketu je Tevfik-Ruždi bej nazdravil Jeftiču in rekel:

Ruždi-bejev pozdrav

Spet vas vidimo tu po našem sodelovanju z Bukarešto in Atenami pri delu za mir, kakršno je balkanski dogovor.

Turški in jugoslovanski narod sta se vzajemno spoznavala v teku stoletij; njuna medsebojna privrženost in prijateljstvo pač najbolje ustrezata njunim čuvstvom in nacionalnim interesom v okviru splošnih interesov. V Belgradu sem imel čast, da me pobliže spozna Nj. Vel. kralj Aleksander, pod čigar modrim vodstvom stopa Jugoslavija naprej v razvoju civilizacije in plodnega dela za mir. Ko izražam priznanje temu razvoju na tem mestu, dragi minister in prijatelj, govorim kot skromen posnemovalec našega velikega voditelja, ki ga je od nekdaj vodila ideja zbližanja med narodi vobče, posebej pa med narodi na Balkanu, in ki je po razgovoru v Istambulu dal tudi s svoje strani tej ideji moč, ki je je vredna in ki bo v zgodovini oni temelj, na katerem se bo krepilo plodno prijateljstvo med Turčijo in Jugoslavijo. Balkan balkanskim narodom — to je osnova naše skupne misli in to so tla, ki smo na njih hoteli zgraditi veličastno stavbo, ki danes vstaja kvišku. Ustvarili smo sporazum, ki ni v ničemer napadalen, temveč zgolj prijateljski.

Jevtičeva zahvala

Za turško zdravico se je minister Jeftič zahvalil in med drugim dejal:

Današnji obisk je zame zelo dragocen, ker morem potrditi neomajno prijateljstvo, ki veže za bodočnost naši dve državi.

Turško-jugoslovansko prijateljstvo ni delo slučaja ali srečnih okoliščin. Naše prijateljstvo in naša solidarnost temeljita na čuvstvih medsebojnega zaupanja in spoštovanja. Ta čuvstva so zgolj prirodna posledica tistih neizmernih naporov, ki sta jih naša dva naroda morala prestati za svojo svobodo in narodno neodvisnost.

Naj mi bo dovoljeno izraziti moje največje spoštovanje in globoko priznanje slavnemu voditelju plemenitega turškega naroda, nj. ekscelenci gaziju Mustafi Kemalu, pod čigar vodstvom je hrabri turški narod pokazal svoje odlične vrline. Po zaslugi gazija Mustafe Kemala je sodobna Turčija dosegla napredek, ki je iznenadil svet.

Gospod minister in dragi prijatelj! Ljubeznjivo ste omenili sestanek, ki ga je imel Nj. Vel. kralj, moj vzvišeni gospodar, z njegovo ekscelenco gazijem Mustafo Kemalom, predsednikom turške republike. Srečen sem, da lahko omenim, da mojega vzvišenega gospodarja v njegovi politični uvidevnosti in kot iskrenega prijatelja miru že od nekdaj navdaja tradicionalna ideja zbližanja med balkanskimi narodi, ideja, ki se je, kakor ste tako dobro pripomnili, potrdila na sestanku naših dveh državnih poglavarjev v Istambulu.

Politika zbližanja in balkanskega sporazumevanja, ki jo neumorno izvajamo, bo s podporo in iskreno lojalnostjo odličnih voditeljev prijateljskih balkanskih narodov brez dvoma privedla do političnega sporazuma med vsemi državami našega polotoka. Te politike prvi uspeh je podpis balkanskega pakta. Da se je izpolnitev naše skupne želje za končni sporazum med vsemi balkanskimi državami zakasnila, ne sme oslabiti naše volje. Z isto potrebno energijo, z isto nezlomljivo delavnostjo bomo tudi v bodoče dali dokaze naše volje za dosego tega smotra.

Tisk navdušeno pozdravlja jugoslovanskega državnika

Ankara, 19. aprila. AA. Današnji ankarski in carigrajski listi prinašajo dolge komentarje o obisku g. Jeftiča v Ankari in priobčujejo več fotografij o njegovem sprejemu v Carigradu. Listi pozdravljajo v odličnem jugoslovanskem državniku prijateljski jugoslovanski narod in vso jugoslovansko državo.

„Nemčija in Italija stremita za nadvlado v Podonavju“

(Melville v angleški „Fortnightly Review“)

London, 19. aprila. p. O problemih podonavskih držav priobčuje znana ugledna angleška revija »Fortnightly Rewiew« članek izpod peresa znanega politika Melvilla. **Melville pravi, da problemi Avstrije in ostalih podonavskih držav niso lokalni problemi in se kot taki ne morejo niti soditi niti reševati. Problem podonavskih držav je predvsem nemško-italijanski problem, oziroma vprašanje razmerja teh držav. Obe ti državi stremita za nadvlada v podonavskih državah tako v političnem kot gospodarskem pogledu. Zaenkrat kaže, da je bodočnost na italijanski strani, ki ima gotove prednosti. Toda končno bo le prišlo do posega Nemčije, ki hoče Avstrijo, a posledice tega seveda ne bodo izostale. Predvsem bo postala zveza držav Male zveze še ožja, prišlo bo do še občutnejšega zbližanja balkanskih držav in končno imelo za posledico tudi sodelovanje Italije in Francije, kar bo najbistvenejše in bo dalo ključ za rešitev vprašanja podonavskih držav.**

Suvich zopet potuje

Rim, 19. apr. p. Na svojem potovanju v London, ki bo prihodnji teden, se bo italijanski državni podtajnik Suvich ustavil tudi v Parizu, kjer bo najbrže sprejet tudi od predsednika francoske vlade, vendar se ta vest uradno še ne potrjuje. Iz poluradnih krogov se izve, da se bo Suvich v Parizu razgovarjal predvsem o najnovejšem stališču francoske vlade v razorožitvenih vprašanjih in skušal poiskati one točke, kjer bi lahko v Londonu predlagal sporazum med obema stališčema.

Kulturni boj v Nemčiji

Naval pastorjev na šolo Müllerja

„Mi se bomo puntali, dokler se bo zlorabljala božja beseda“

Berlin, 19. aprila. Z. Državni protestantski škof dr. Müller je moral po nalogu nemške vlade, ki se je prestrašila slabih posledic pobune med protestantskim prebivalstvom zaradi nasilstev novopoganstva, ki ga je dr. Müller podpiral, proglasiti splošno amnestijo za vse dozdaj izrečene cerkvene kazenske obsodbe. Vsa cerkveno sodna postopanja se morajo ukiniti. Dr. Müller pa takoj pristavlja, da bo odslej izvajal zakon brez usmiljenja proti onim, ki bi se še nadalje puntali. **Protestantski pastorji pa odgovarjajo svojemu škofu v daljšem pismu, v katerem slovesno izjavljajo, »da se bodo puntali in protestirali tako dolgo, dokler se bo sramotilo krščanstvo ali se bo zlorabljala božja beseda. V tem primeru nikakor ne gre za narodni socializem marveč za krščanstvo. Dr. Müller naj bo najprej krščanski škof, in šele potem, če želi, tudi narodni socialist.«**

Monakovo, 19. aprila. Z. Bavarsko ministrstvo za prosveto je v posebni dopolnilni naredbi določilo, **da se morajo učenci in veroučitelji v šoli pozdravljati le izključno z novim »nemškim pozdravom«. Izven šole pa je dovoljeno, da šolarji pozdravljajo svoje veroučitelje, tam, kjer je to v navadi, s pozdravom »Hvaljen Jezus« in s stiskom roke.** (Nemški pozdrav se izvrši z dvigom iztegnjene desne roke.)

Strahotna požarna katastrofa na Dravskem polju

Dve naselbini upepeljeni

Nad poldrug milijon škode - 75 poslopij uničenih - Skrivnostni nočni popotnik

Maribor, 19. aprila.

Med najstrašnejšimi in najkatastrofalnejšimi požarnimi razdejanji, ki jih je slovenski človek doživel v zadnjih 10 letih, spada brez dvoma nepopisno uničevalni požar, ki je vpepelil in uničil imetje prebivalcev dveh sosednih vasi sredi Dravskega polja. Globoka tragika včeraj imovitih ljudi in vsega dogodka je tem večja, ker je prišlo do katastrofe v obeh naselbinah v razmeroma kratkem presledku 6 ur in je pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju pričelo biti ponovno plat zvona že ko so gasilci in prebivalci sosednih Medvedcev pri Pragerskem v brezprimernem naporu in požrtvovalnosti skušali napraviti konec ognjenemu divjanju, ki je šestim večjim posestnikom uničilo streho in imetje.

Medvedce v plamenih

Tam kjer se končuje industrijski tir Majšperske tvornice strojil, ki vodi na 6 km oddaljeno postajo Pragersko, leži pod obronki ptujske gore prijazna naselbina Medvedcev. Malo pred zaključkom proge leži tik ob tiru Sagadinova domačija. Ob 13.25 je privozil včeraj po tiru iz Pragerskega tovorni vlak. Komaj je lokomotiva prisopihala po precejšnjem vzponu mimo domačije, **že so švignili iz slamnate strehe gospodarskega poslopja, ki leži najbližje tiru, proti nebu plameni. Suha slama, segreta od žgočega solnca, je v trenutku kot smodnik vzplamtela in že so ognjeni zublji preskočili s hleva na mlin in od tam začeli svoje uničevanje po vsej vasi. Na nesrečo je bilo včeraj silno vetrovno, pihal je sunkovit jugozapadnik, ki je plamene visoko prenašal s strehe na streho in predno je minilo četrt ure, že se je kadilo z zadnje strehe v vasi.** Sreča je še, da so Medvedci precej raztegnjena naselbina, drugače bi bila katastrofa še mnogo hujša.

Žrtev ognja je postala skupina poslopij v sredini vasi, ki se držijo v strnjeni celoti. To so poslopja Simona Sagadina, Marije Medved, Helene Furman, Mihaela Unuka, Franca Kmeteca in Neže Žunkovič. K sreči je bilo prebivalstvo v opoldanskem času **še doma in se ni razkropilo po poljih za delom, tako da so ljudje lahko pričeli z reševanjem živine iz gorečih hlevov ter z reševanjem pohištva in posteljnine iz plamenečih hiš, da si rešijo najpotrebnejšo obleko in orodje. Zgorelo je osem velikih in osem manjših gospodarskih in pet stanovanjskih poslopij.** Pomoč vrlih požarnih stražarjev iz sosednih krajev je bila takoj na mestu. S svojimi motorkami so pridrveli gasilci iz Cirkovcev, Majšperka, Ptuja, Ptujske gore in Hajdine ter skupaj z naglim nastopom rešili preostali del vasi. **Gašenje je bilo otežkočeno zaradi pomanjkanja vode. Mimo vasi teče potoček, ki ga je močna majšperška motorka vsakih pet minut izpraznila, nato pa je morala zopet čakati, da se je voda natekla. Ostale brizgalne pa so iskale vode v studencih in izpraznile vse vodnjake. Škoda v Medvedcih znaša po površni cenitvi najmanj pol milijona Din. Hudo so prizadeti vsi posestniki, ker so zavarovani zelo nizko. Najbuje pa je prizadet Unuk, ki sploh ni zavarovan.** O vzroku požara se mnogo govori. Domačini pravijo, da je požar zanetila iskra iz lokomotive, ko je na hudem vzponu mimo Sagadinove domačije vozila s polno paro težak tovor. Proga je last majšperške tovarne, obrat pa vzdržuje državna železnica. Napovedana je posebna komisija, ki bo slučaj preiskala.

Plat zvona pri Sv. Lovrencu

Še se je kodilo iz razvalin nekdaj ponosnih kmečkih domov v Medvedcih in še so osvetljevali osmojeno ozračje zadnji plameni na pogorišču, ko **je zažarelo nebo nad Dravskim poljem v neposredni bližini Medvedcev s še večjo silo in naznanilo strahotno katastrofo, ki je zadela vas Spodnje Pleterje, dobro uro hoda oddaljeno od Medvedcev.**

Okoli pol 9 zvečer, ko je legla vas po napornem dnevnem delu k počitku, **so bušnili plameni iz skednja Franca Pleterška, ki ima svojo domačijo v sredini 36 hišnih številk obsegajoče vasi. Goreti je začelo v skednju pri tleh, veter pa je razpihnil gorečo steljo in slamo in je v nekaj trenutkih zažarelo v ognjenem siju vse poslopje. In tedaj se je začel**

ognjeni ples

ki bo vsem očividcem ostal do smrti v spominu. Sfloviti sunki vetra, prihajajoči v obliku pravcatega vrtinca, so plamen metali desetine metrov v daljavo. Ogenj se je širil v obliki čudovitih skokov, tako da je nekatera poslopja popolnoma obšel in šele za njimi stoječa poslopja zopet objel in jih vpepelil. Vihar je tako razpihal požar, **da so butali** plameni čisto pri tleh, tako da **so se** ponekod najprej vnela vrata in okna ter šele potem streha. **V hipu je bilo pol vasi v ognju, ki se je osredotočil na sredino naselja ter uničil 12 posestnikom imetje.** V teku nekaj ur je zgorelo 14 stanovanjskih in okoli 40 gospodarskih poslopij.

Popolnoma je uničeno imetje petih trdnih posestnikov Juriča Jožefa, Matije Matevžiča, Antona Klanjška in Martina Napasta, ki so si rešili samo golo življenje. Delno so pogoreli kmetje Janez Grebenšek, Matija Pinter, Martin Medved, Franc Pleteršek, Jurij Klanjšek, Jera Dolenc in Roza Planinčič.

Pretresljivi prizori

Ogenj je iznenadil vas v času, ko so se ljudje podajali k počitku, nekateri pa so že počivali. Neverjetna hitrost, s katero je požar zajel vso vas, **je prebivalce čisto zmešala in zbegala. Ljudje so izgubili glavo in niso vedeli, kje naj pričnо gasiti, kaj reševati; nekateri so pobegnili iz žgočega pekla na polje; iz hiš, ki so jih plameni zajemali, se je čulo pretresljivo vpitje otrok, iz hlevov pa žalostno mukanje in rjovenje živine. Očividci izpovedujejo, da je bilo kot v peklu. Človek ni bil nikjer varen pred ognjem, ki ga je vihar razpihoval sedaj v to, sedaj zopet v drugo smer. Preden so se reševalci zavedli, so se zrušili goreči hlevi ter podkopali pod plameni dva konja, krave, teleta in 11 prašičev posestnika Napasta.**

Posestniku Pleteršku je zgorelo 16 svinj, 3 krave in 4 telice pa so morali ubiti. Matiji Pinterju, ki je bil že na oko slep in se mu je pri požaru drugo oko osmodilo, je poginil v plamenih pitani bik, od katerega je pod gorečim tramovjem ostalo le še vpepeljeno okostje.

Človeške žrtve

Ognjeni ples je zahteval žal tudi človeške žrtve. Družina Antona Klanjška je **že počivala, ko je ogenj zajel domačijo. Gospodar, gospodinja in dekla so začeli z mrzličnim reševanjem, preden pa so se zavedli nevarnosti, so jim plameni že zaprli pot na prosto. Ko so vdrli skozi žarečo vročino na cesto, so dobili hude opekline gospodar Anton Klanjšek, njegova žena Terezija, dekla Antonija Beranič, najhuje pa je opečena mala Klanjškova hčerka, 5 letna Terezika, ki jo je oče z lastno življensko nevarnostjo rešil iz goreče hiše. Hudo se je opekel tudi gasilec Štefan Pirnat iz Zgornje Jablane. Vsem ponesrečencem je podelil odvezo šentlovrenški župnik, duh. svetnik Franc Špindler, ki je takoj prihitel med svoje težko prizadete in ogrožene farane, in pomagal pri reševalnih delih. Ptujski reševalci so vse prepeljali v ptujsko bolnišnico.**

Junaki gasilci

Daleč po Dravskem polju so sevali plameni gorečih Pleterij v temno noč ter zvali gasilce iz vseh krajev na pomoč. Prihiteli so gasilci iz Cirkovcev, Mihovcev, Dragonje vasi, Št. Vida pri Ptuju, Ptuja, Majšperka in Slov. Bistrice. **Vsega je gasilo devet požarnih bramb. Nekaterim se še niso ohladili motorji brizgaln, ki so sodelovali pri gašenju v Medvedcih. Najhuje in najusodneje je bilo, da ni bilo vode. Studenci so bili v par minutah prazni, potem pa so se selile motorke od studenca do studenca. Vode je tako nedostajalo, da je bilo mogoče misliti samo na omejitev požara. Poleg tega je vihar tako razpršil vodne curke, da so vodne kaplje ogenj le še razpihovale. Nepopisno požrtvovalnost in junaštvo so pokazali gasilci in reševalci. Pri posestniku Pinteriču so ostali v goreči hiši gospodinja in štirje otročiči.**

V življenjski nevarnosti sta se vrgla v ognjeno žrelo Jože Skledar iz Apač in Murko iz Št. Lovrenca ter prinesla na prosto nezavestno in omamljeno gospodinjo, otročiške pa sta nato rešila skozi okno, na katerem so morali železno mrežo zviti. Pomoč je prišla v zadnjem hipu, ker je v naslednjem trenutku začelo goreti v notranjosti sobe. Tudi v drugih hišah so se odigravali slični prizori. Pri Pleteršku sta ostala ujeta v goreči hiši gospodar in dninar Jakob Predikaka. Nista mogla na varno, ker je veter nosil plamen od sosednega hleva tik pred vrata. Počakati sta morala, da je ogenj uničil hlev, nato pa sta se polila z vodo iz škafa po obleki ter zbežala na prosto.

Na pleterskih razvalinah

Nepopisen je danes pogled na pogorišče in razdejanje, kjer se je včeraj dvigala ponosna vas. Ljudje tavajo okoli kot izgubljeni in so vsi zbegani. Brskajo po pogoriščih ter iščejo ostanke, ki so jim plameni še prizanesli. Po vasi se širi vonj po osmojenem živalskem mesu. Po vrtovih in njivah vidiš klečeče moške in žene z rokami, dvignjenimi proti nebu, proseč pomoči v pretresljivem vzdihovanju. V cerkvi je bilo opoldne vse polno ljudi, zbeganih in prestrašenih od grozne noči, ko jim je ogenj uničil domačijo. Po vodo hodijo v sosedno Zupečo vas. Iz Zgornjih Pleterij pa prihajajo dobri slovenski ljudje in prinašajo pogorelcem meso, kruh in jabolčnik. Kar je živine preostalo, so jo morali na odredbo oblasti odgnati v sosedno vas Šikole. Opečena živina je brez vrednosti. Veliko število živine so danes zaklali in spravili boljše dele mesa, vse ostalo pa bo za konjederca. Ogorele stene se ponekod podirajo in dimniki se rušijo. Brezdomci se bodo nastanili pri sosedih in v šupah, ki so jim prizanesli plameni. Obup se vidi iz vsakega obraza. Škoda znaša v Pleterjih gotovo nad milijon Din. Zavarovanje vseh pogorelcev skupaj pa znaša komaj polovico tega.

Kako je požar nastal?

Nihče ne ve, kako je požar nastal. Pravijo, da morda zaradi nesreče ali po neprevidnosti. Drugi zopet sumijo zlobno roko. Tudi vrli cirkovški orožniki, ki so vso noč pod poveljstvom Ivana Šeška delali in skrbeli za red, so davi popisovali škodo in začeli takoj s preiskavo. Niso pa še mogli dognati pravega vzroka. Dejstvo pa je, da je tukaj žarišče največjih požarov v Sloveniji. Saj je še v živem spominu katastrofa Zupeče vasi, Apač, Šikol in Zgornjih Pleterij, ki so v zadnjih letih popolnoma zgorele. Le Spodnje Pleterje so ostale doslej obvarovane pred požarno katastrofo v večjem obsegu, dasi je v vasi že večkrat gorelo. Pleterski domačini so bili zelo napredni, v kolikor tiče gospodarstva. Večina poslopij je pokritih z opeko ter zidanih, zato so se čutili ljudje tem bolj varne. Pri viharju pa, kot je bil snočnji, pa je bilo vse zaman. **Dravsko polje je kot zakleto in izročeno uničujoči ognjeni sili, ki je doslej uničila že nešteto kmetij ter povzročila škodo, ki gre skupaj v desetine milijonov.**

Skrivnostni nočni popotnik

Kaj čudno, da je ravno v noči na četrtek **moral doživeti hajdinski župnik** Alojzij Skuhala in vsi, ki stanujejo v župnišču, neprijeten tajinstven doživljaj.

Bilo je kmalu po polnoči, to je po približno dobrih treh urah potem, ko so plameni **švignili v katastrofalnem obsegu v sosednih Pleterjih, ki so dobre dve uri oddaljene** od Hajdine. Na vežnih vratih hajdinskega župnišča je pozvonilo. Zbujena kuharica je stopila k zaprtim vratom in vprašala zunaj stoječega, kdo je in kaj želi. Ni pa vrat odprla. Izpred vežnih vrat je prihajal milo proseč in blag glas: »Za božjo voljo! Odprite!« Ta vzklik je bil izgovorjen v kranjskem narečju.

Na vprašanje, kaj želi, je odgovoril, naj bi gospod župnik šel sprevidet nekega bolnika. Kuharica je zbudila in poklicala gospoda župnika, ki je za zaprtimi vrati spraševal v milem in zbeganem glasu govorečega in zunaj stoječega tujca, h kakšnemu bolniku naj gre in kdo da je. Ker ni hotel povedati svojega imena, je g. župnik Skuhala dejal tujcu, naj gre k organistu, ki naj potem pride ponj, da bosta skupaj odšla k bolniku. Tedaj pa je neznanec vzkliknil od zunaj: »Bova gospod župnik kar tukaj in takoj opravila!«

Župnik Skuhala si je bil takoj na jasnem, da gre za poseben in tajinstven slučaj. Zbudil se vse domače, med temi tudi dva fanta in mesarja Skrbinška v bližini, nakar so se podali na zasledovanje neznanca. Mesar Skrbinšek je pri bližnjem plotu iztaknil globoko sklonjenega neznanca srednje postave, širokih ramen in z dvema suknjama. **V trenotku se je neznanec pognal v beg proti hajdinskemu kolodvoru, skočil preko nekega plota in za njim je zmanjkala vsaka sled. Kdo bi mogel biti skrivnostni neznanec, ki je s čudnim in nerazumljivim nastopom po polnoči in s svojim mehkim glasom vzbudil vtis, kakor da je trenutno duševno strt, zmeden ter v globoki depresiji, se še ni moglo ugotoviti.** Čudno naključje je le v tem, da se je to zgodilo usodno noč, ko je zažarelo v Spodnjih Pleterjih, ki so dve uri oddaljene od Hajdine, kjer je bil, kot pripovedujejo ljudje, pri nekem posestniku na prenočišču tudi neznanec, ki se je poslževal v svoji govorici kranjskega dialekta. Ko so po požaru iskali dotičnega neznanca po Spodnjih Pleterjih in v okolici, ga ni bilo več na spregled in izginil je v temno noč...

Položaj v Avstriji

Govorice o odstopu dr. Miklasa

V tem primeru bi kancler vodil obenem tudi predsedniške posle

Dunaj, 19. apr. b. V tukajšnjih političnih krogih se zopet mnogo govori o odstopu predsednika avstrijske republike dr. Miklasa. To vprašanje pravzaprav obravnavajo samo v zvezi z vestmi, ki so prišle iz Češkoslovaške. V tukajšnjih krogih pa temu vprašanju ne pripisujejo posebne važnosti. Dr. Dollfuss je izjavil, da bo nova ustava, ki bo dne 1. maja začasno oglašena, trajala 1—2 leti. Zaradi tega ne postane aktualno vprašanje državnega predsednika, ki bo moral le znova priseči, ker bo stara prisega neveljavna. Če pa bi medtem predsednik dr. Miklas le izrazil željo, da odstopi s svojega mesta, bo po novi ustavi prevzel njegove posle do izvolitve novega predsednika zvezni kancler dr. Dollfuss. Ker se volitve novega predsednika ne bodo izvršile vse dotlej, dokler ne postane nova ustava končnoveljvana, bo ves čas vodil posle zveznega predsednika zvezni kancler. Če bi torej dr. Dollfuss prevzel posle zveznega predsednika, bi si moral v tem primeru zaradi prevelikega dela postaviti namestnika v kanclerstvu, ki bi ga prevzel sedanji vojni minister polkovnik knez Schönburg-Hartenstein.

Starhemberg v Rimu

Rim, 19. aprila. b. Knez Starhemberg je obiskal državnega podtajnika Suvicha. Po tem sestanku je bil Starhemberg ponovno sprejet pri šefu italijanske vlade Mussoliniju, s katerim se je dolgo razgovarjal. Kakor se uradno poroča, so bili razgovori med knezom Starhembergom in Mussolinijem zelo prisrčni. Starhemberg poseti te dni še Vatikan. V Rimu ostane do ponedeljka.

Rim, 19. aprila. c. Knez Starhemberg, ki je bil včeraj pri Mussoliniju in Suvichu, je bil danes sprejet pri svetem očetu. Po tej avdijenci je imel razgovore z italijanskimi časnikarji, katerim je rekel, da traja spor med Avstrijo in Nemčijo že več stoletij. Ta spor bi se pa lahko rešil čisto enostavno. Nemčija naj poda samo izjavo, da priznava za zmeraj neodvisnost Avstrije.

O heimwehrovcih je izjavil, da so bili zmeraj za tesno sodelovanje z Italijo. Še predno je vladna politika pristala na pakt med Italijo, Avstrijo in Madjarsko, je on Dollfussu predlagal to politiko.

Večni žid

Madrid, 19. apr. p. Z ozirom na vesti evropskega tiska, ki ugiba, kam se bo podal Trocki po izgnanstvu iz Francije, je danes bilo objavljeno poluradno poročilo španske vlade, da ne more dovoliti iz notranjepolitičnih razlogov vselitve Trockega v Španijo in da zato ni računati na njegov prihod, ker bo že na meji zavrnjen.

Vest o izgonu Trockega iz Francije je izzvala med socialisti veliko vznemirjenje. Danes je bil že v vseh socialističnih listih objavljen proglas na francosko delavstvo **s pozivom, da naj se delavstvo upre nasilnemu izgonu Trockega, ki ni bil v Franciji zato, da bi delal politiko, ampak se je udejstvoval zgolj literarno.** Tudi mnogo levičarskih listov piše danes že v istem smislu.

Nemško letalstvo

Berlin, 19. apr. p. Danes je izšla posebna uredba o organizaciji nemškega letalstva. Po novi uredbi se osnuje popolnoma samostojen urad za letalstvo, ki bo neodvisen od sedanjega vojnega ministrstva. Poleg tega bodo osnovali samostojne letalske urade v 15 večjih mestih Nemčije z veliko avtonomijo.

Nemška zunanja trgovina

Berlin, 19. apr. p. Pravkar objavljeni podatki o nemški zunanji trgovini v mesecu marcu kažejo, da je nemška zunanja trgovina postala zopet aktivna. Uvoz je v marcu narastel za 20, izvoz pa za 58 milij. mark in je bila zunanja trgovina aktivna za 3 milij. mark, dočim je bila v februarju pasivna za 35 milijonov mark.

Mušanov v Berlinu

Berlin, 19. apr. m. Danes je prispel v Berlin predsednik bolgarske vlade Mušanov. Mušanov se bo mudil v Berlinu tri dni ter se bo razgovarjal s člani nemške vlade, kakor tudi z vodilnimi osebami nemške industrije. Nocoj se bo vršila njemu na čast gala predstava v berlinski državni operi. Jutri pa bo Mušanov sprejet pri zunanjem ministru von Neurathu, ki mu bo tega dne priredil tudi velik sprejem. Mušanov bo v soboto odpotoval iz Berlina.

Dunajska vremenska napoved: nadaljnje počasno nazadovanje temperature. Izpremenljiva oblačnost.

Zagrebška vremenska napoved: Pretežno jasno z lokalnim porastom oblačnosti.

Belgrajske vesti

Belgrad, 19. aprila. m. S kraljevim ukazom je premeščen v državno pravobranilstvo v Ljubljani Milan Košelj, pristav 7. pol. skup. državnega pravobranilstva v

Belgrad, 19. aprila. m. Ministri, ki so snoči prisegli, so tekom današnjega dne prevzeli svoje resore.

Belgrad, 19. apr. AA Za prvega podpredsednika društva Rdečega križa kraljevine Jugoslavije je imenovan Svetozar Tomić, državni svetnik v p. in senator.

Belgrad, 19. aprila. AA. 22. aprila t. l. se bo vršila v Belgradu glavna skupščina bolezenskega fonda za državno prometno osebje. Na dnevnem redu se nahaja načrt nove uredbe o zavarovanju državnega prometnega osebja proti nesrečam in boleznim. Skupščina se začne ob 9 dopoldne v dvorani Zveze nabavljalnih zadrug, Belgrad, Poincarjeva 21.

Belgrad, 19. aprila. m. Snoči je prispel semkaj v vsem svojim spremstvom maharadža iz male indijske države Rampur. Nastanil se je v hotelu Srpski kralj, kjer je zavzel celo prvo nadstropje s 30 sobami.

Belgrad, 19. aprila. m. Davi je prišel semkaj z brzovlakom iz Sarajeva krvnik Hart, ki bo jutri izvršil smrtno kazen nad morilcem trgovca inž. Stankoviča, bankirjem Mihajlom Markovičem.

Drobne vesti

Šabac, 19. aprila. m. V tukajšnjem denarnem zavodu Šabačka branilnica je bila odkrita velika finančna afera, ki jo je zakrivil blagajnik tega zavoda. Z raznimi ponarejenimi podpisi je poneveril vsoto, ki presega milijon dinarjev.

Varšava, 19. aprila. AA. Danes se je v Varšavi začel mednarodni kongres lovskih društev. Zastopanih je 17 držav med njimi tudi Jugoslavija.

Praga, 19. aprila. m. Kot se v političnih krogih zatrjuje, se bodo vršile parlamentarne volitve v Češkoslovaški meseca marca prihodnjega leta. Po novem volivnem zakonu bodo onemogočene kandidature raznim protidržavnim in malim strankam.

Brno, 19. aprila. m V ponedeljek bo okoli 350 avstrijskih socialističnih beguncev iz Brna odpotovalo v sovjetsko Rusijo.

Rim, 19. aprila. b. V mestu Prato v pokrajini Aquilla je bil hud spopad med demonstranti in organi javnih oblasti. Ena oseba je bila ubita, štiri pa so bile hudo ranjene. Policija je kmalu obnovila red.

Atene, 19. aprila. c. Stavka železničarjev traja dalje. Ves promet počiva. Dasi so železničarske organizacije sklenile, da bo stavka trajala le en dan, železničarji kljub temu niso hoteli na delo prej, preden vlada ne sprejme njihovih zahtev.

Pariz, 19. aprila. c. »Matin« javlja, da že nekaj dni rano zjutraj delavci utrjujejo okolico francoskega parlamenta. V notranjosti ograje postavljajo močne žične ovire.

Kopenhagen, 19. aprila. c. Zadnji čas se je na Danskem zmeraj bolj začelo širiti stavkovno gibanje. Najprej so stopili v stavko mornarji. Zdaj pa so se jim pridružili tudi črkostavci. Stavko organizirajo komunisti, ki so se zadnji čas zelo ojačili.

Birmingham, 19. aprila. c. V neki tukajšnji kemični tovarni je prišlo do eksplozije. Več delavcev je ubitih in mnogo težko ranjenih.

Freiburg, 19. aprila. p. Danes sta Aljehin in Bogoljubov igrala šesto partijo za svetovno šahovsko prvenstvo. Igra se je zelo zavlekla in je trajala do 1 ponoči. Po 5-urni borbi je bila prekinjena ter se danes zvečer nadaljuje.

Utrinki

RAČUN NAJ PLAČAJO DRUGI

V »Journal« je Saint Brice takole komentiral Mussolinijev zadnji mirovni predlog: »Še enkrat se moramo zahvaliti Mussoliniju za njegovo odkritosrčnost. Saj je on vedno iskren bil in bo. On stoji na stališču moža, ki misli, da je zadosti močan, da izvede revizije meja na plečih drugih. Človek, ki ne govori samo, ki tudi dela. Zadnjič je drakonično znižal plače uradništvu in nikdo ni smel mrmrati, kot pri nas. Z isto energijo zahteva mir, ki ga bo, tako pravi, priboril s — vojno. Titulescu in Beneš sta nedavno povedala, da pomeni revizija vojno. Mussolini pravi, da gre ta stvar tudi drugače in da je vojna zadnje njegovo sredstvo. Ali je res tako daleč, da misli, da bodo njegove žrtve same upognile hrbet, ker nimajo sredstev, da bi se uprle. Mussolini je srečen v izbruhih svoje energije, kadar tičejo Italijo samo. Toda v Evropi mu dozdaj ta sreča še ni cvetela.«

VSE JE V UNIFORMAH

V »Petit Parisien« beremo sledeče duhovite misli o novi Nemčiji: »Ko bodo vsi delavci »Delavske fronte« dobili vsak svojo uniformo, bomo lahko rekli, da se je vsa Nemčija oblekla v uniforme. Brez nje bodo ostali menda samo še dojenčki, vsa ostala Nemčija pa bo hodila okrog v tej ponosni pozi, ki jo mora imeti vsak vojak pehote. Uniforma je tako prevzela ves duh v Nemčiji, da naletimo dandanes povsodi na fante, ki po mestih in vaseh prodajajo celo literaturo o pomenu gumbov, našivkov, znakov, trakov, čepic in vrvi na čepicah, ki si jih morajo nabaviti novi Nemci, ki že pripadajo kakšni organizaciji s svojo lastno uniformo. Brez teh »voditeljev skozi dirindaj uniform« bi se Nemci dandanes sploh ne mogli več obleči in tujec, ki potuje po Nemčji, bi delal takšne napake, da bi ga drago stale. Tujci naj si le pribavijo te »voditelje«. Nemška ulica je čisto vojaško resna. Od nekod pa so se pririnile v njo tudi že sovjetske šege. Pridigarji se sprehajajo po ulicah, nato izginejo v veže ter se nenadoma pokažejo v oknih prvih nadstropij, ter začnejo razlagati uniformiranemu občinstvu resnice režima. Razobešanje zastav je postalo kronična bolezen. Vsaj enkrat na teden se morajo razobesiti zastave iz najrazličnejših vzrokov. Med njimi pa se sprehaja miroljuben narod ves v uniformah, z istim vojaškim korakom, dostojanstveno in samozavestno, kot da bi nadzoroval zasedeno mesto. Nemško revolucijo je izvedla uniforma!«

DRUŽINSKA ZAVAROVALNA POLA

Italijanski narodni zavarovalni institut hoče pospešiti propagando za moralno ozdravljenje italijanske družine. V ta namen je ustanovil »družinsko zavarovanje«, ki ima namen, pospešiti število rojstev. Ta polica nudi nagrade na število rojstev v družini, in sicer tako, da se polovico zavarovalnine takoj izplača, ko je bil rojen šesti otrok, za ostalo polovico pa ni treba do termina, ko se zavarovalna pogodba izteče, plačevati nobenih obrokov več. To polico dobi ženin takoj po poroki. Prve tri mesece ni treba plačevati nobenih obrokov. Končni termin je 25 let. Denar se torej izplača pri srebrni poroki, če pa mož prej umrje, pa ob njegovi smrti njegovi ženi.

Ministri nove vlade g. Uzunovića

V novi Uzunovičevi vladi so na novo imenovani ti le ministri:

Svetislav Milosavljević — za promet;

dr. Fran Novak — za socialno politiko in narodno zdravje;

armadni general **Milan Ž. Milovanović** — za vojsko in mornarico;

dr. Milan Ulmanski — za šume in rudnike.

Dosedanji ministri brez portfelja so dobili te le resore:

Dr. Dragutin Kojić je dobil kmetijsko ministrstvo;

dr. Grga Andjelinović je postal minister za telesno vzgojo.

Od dosedanjih resornih ministrov niso več v novi vladi:

Ivan Pucelj, doslej minister za socialno politiko in narodno zdravje;

Lazar Radivojević, doslej prometni minister;

armadni general **Dragomir Stojanović**, doslej minister za vojsko in mornarico;

dr. Lavoslav Hanžek, doslej minister za telesno vzgojo.

Odpadla sta tudi dosedanja ministra brez portfelja:

Dr. Albert Kramer in **Hamdija Karamehmedović.**

Novi ministri

Vojni minister g. arm. general M. Milovanović

Novi vojni minister, armadni general g. Milan Ž. Milovanović, je bil rojen 30. aprila 1874 v Šetonju, okraj Požarevac. Po končanih šestih razredih gimnazije je leta 1891 stopil v vojno akademijo ter leta 1894 postal podporočnik. V teku slabih devetih let je (leta 1903) postal generalštabni kapetan, a leta 1913 polkovnik. V letih 1901 in 1902 je bil pripravnik za generalštabno stroko, a leta 1903 je bil poslan v Francijo študirat. Leta 1909 je postal

načelnik divizijskega generalnega štaba ter pozneje šef poročevalskega oddelka glavnega generalnega štaba. V letu 1913 je bil načelnik štaba črnogorske divizije in 1914 je bil komandant polka. V vojnih letih 1914 do 1918 je bil najprvo pomočnik načelnika štaba tretje armade, potem načelnik občega vojnega oddelka v ministrstvu, nadalje načelnik operativnega oddelka vrhovne komande, od 8. avgusta 1917 pa do 8. avgusta 1918 je bil delegat srbske vrhovne komande pri francoski vrhovni komandi, a potem je bil načelnik štaba 2. armade. Divizijski general je postal 1. januarja 1923, pred nekaj leti pa je bil imenovan za armadnega generala ter načelnika generalnega štaba. Kot tak prevzema sedaj dolžnost ministra vojske in mornarice kraljevine Jugoslavije.

Dr. Fran Novak, minister za socialno politiko

Osebnost novega ministra za socialno politiko dr. Frana Novaka je v Ljubljani in v Sloveniji precej znana. Dr. Fran Novak se je rodil 2. oktobra 1878 v Šmarjah pri Jelšah, gimnazijo je študiral v Ljubljani, pravo pa na Dunaju, kjer je tudi promoviral. Že kot dijak se je živahno udejstvoval v javnem življenju ter je bil nekaj časa tudi predsednik dunajske »Slovenije«.

Po končanih študijah se je posvetil odvetniškemu poklicu ter je kmalu odprl svojo pisarno v Ljubljani. Že kot mlad človek je slovel kot odločen narodnjak, ki se je že davno pred vojno navduševal za bodočo Jugoslavijo. V ozkih stikih je bil dr. Novak s tedanjim preporodaškim pokretom in ko so voditelji tega pokreta bili z drugimi slovenskimi narodnjaki preganjani od oblasti, se je kot odvetnik zanje sijajno zavzel ter jih odločno branil pred sodišči v Ljubljani in v Gradcu. Branil je tudi slovenske demonstrante iz leta 1908. Že pred vojno je bil v ozkih stikih s Srbijo ter je bil že tedaj sprejet pri kralju Petru. Pred vojno je bil na listi Narodno napredne stranke izvoljen tudi v deželni odbor. Po vojni se ni aktivno udeleževal politike, šele z nastopom generala Živkoviča je vstopil vanjo ter je bil izvoljen za senatorja. Nekaj časa je bil podpredsednik senata.

Dr. Novak se je mnogo udejstvoval v raznih socialnih, humanih in narodnih društvih, posebno pa je posvečal svoje zanimanje skrbi za srednje- in visokošolce.

Minister dr. Novak je poročen z gospo Vido, roj. Treo, doma iz Gorice in po rodu iz stare kraševske rodovine. Gospa je znana kot zelo izobražena dama, saj govori več jezikov. Tudi ona posveča mnogo skrbi raznim socialnim akcijam, v zadnjem času akciji za ustanovitev doma visokošolk v Ljubljani.

Prometni minister Svetislav Milosavljevič

Novi prometni minister ne stopa prvič na ministrski položaj; saj je že leta 1926 v tedanji vladi g. Uzunovića kot aktivni general prvič postal minister za železnice, ker je kot vojaški dostojanstvenik slovel za železniškega strokovnjaka.

Novi prometni minister g. Svetislav Milosavljević je bil rojen 7. septembra 1882 v Nišu, kjer je dokončal šest razredov gimnazije ter nato prestopil leta 1899 v vojno akademijo. Dne 2. avgusta 1901 je postal inženjerski podporočnik ter je naglo napredoval. Leta 1909 je bil kapetan, od leta 1910 do 1912 je bil pripravnik za generalštabno stroko, leta 1914 je postal pomočnik načelnika divizijskega generalnega štaba ter kmalu nato načelnik štaba vardarske divizijske oblasti, od leta 1916 do 1920 je bil šef vojno-železniške inspekcije vrhovne komande. Leta 1920 je postal generalštabni polkovnik, leta 1925 pa brigadni general. Kot tak je leta 1926 postal prometni minister v Uzunovičevi in pozneje v Vukičevičevi vladi. Po 6. januarju 1929 je postal ban vrbaske banovine, kar je ostal do svojega zopetnega imenovanja za prometnega ministra.

Minister za kmetijstvo dr. Dragutin Kojić

Dr. Milan Ulmanski, minister za šume in rudnike

Novi minister za gozdove in rudnike je strokovnjak v gozdni industriji. Rojen je bil leta 1880 v Zagrebu, kjer je končal gimnazijo. Med vojno je bil mobiliziran ter je ostal v vojaški službi do leta 1919. Ko se je vrnil od vojakov, je leta 1919 napravil izpite na pravni fakulteti v Zagrebu ter se posvetil gospodarstvu. Stopil je v službo ter služboval v zasebnih rudarskih podjetjih. Ko se je nekdanje Steinbeissovo velepodjetje v Bosni reorganiziralo v Šumarsko-industrijsko poduzeće Dobrlin-Drvar (Šipad), ki je sedaj popolnoma državno podjetje, je g. dr. Ulmanski postal generalni ravnatelj tega državnega podjetja.

Minister za telesno vzgojo dr. Grga Andjelinović

SUKNO TEOKAROVIĆ

Vam nudi možnost, da dosežete največjo eleganco z najmanjšimi izdatki.
Pletilno volno, odeje, bu et svilo, baretke itd.

† Tomaž Bizilj

Ljubljana, 19. aprila.

Davi ob 2 je umrl po dolgi in mučni bolezni ugledni gostilničar g. Tomaž Bizilj, lastnik stare in znane ljubljanske gostilne pri »Kolovratu«, Pred škofijo 14. Mnogo Ljubljančanov je pretresenih ob smrti tako vrlega in tako obče spoštovanega moža, saj v vsem mestu ni bilo človeka, ki bi mu najmanj napravil kdaj kakšno krivico, temveč si je vedno pridobil zaupanje vsakogar. Bil je mož, kakor le malo takih: imel ni nobenega sovražnika, temveč same prijatelje. Njegova priljubljena gostilna je bila dolga leta in je še zbirališče vseh slojev, od priprostih kmetskih ženic in očancev, delavcev pa do uradnikov in predstavnikov naše javnosti, oblasti in kulturnega življenja. Svojo gostilno je v teku 30 let, kar jo je vodil, spravil na visoko stopnjo ter si bil pri »Kolovratu« vedno dobro in po krščanski ceni postrežen.

Pokojni Tomaž Bizilj je bil rojen leta 1872 v Moravčah v kamniškem okraju. Še kot mlad fant je vstopil v gostilno pri nekdanjem »Ferlincu« (sedaj Klemenčič) na Krekovem trgu kot točaj ter je tam dolgo marljivo in zvesto služil. Pred 30 leti je poročil lastnico gostilne pri »Kolovratu« gospo Metko, roj. Lukmanovo. Njuna zakonska sreča pa ni trajala dolgo, ker mu je žena kmalu umrla. Tomaž Bizilj se je nato poročil z gospo Frančiško, roj. Lipovž. Iz prvega zakona zapušča pokojnik dve hčerki, gdčni Lojzko in Marijo, iz drugega pa nedoletni Miro in Urško.

V Ljubljani je bil pokojnik znan kot človek izredno blagega srca. Nešteto prosjakov, brezposelnih, revežev pa tudi dijakov je dobivalo pri njem dnevno brezplačno hrano. Bil je sploh človek, ki ni mogel odgnati prosilca, ako je videl, da je res potreben. Bil je strogo veren človek, res praktičen katoličan ter je redno obiskoval cerkev. Za razna druga dobra dela, ki jih je izvršil v življenju, ve le Bog in tisti, ki so jim prav prišla. Nikdar namreč ni niti omenil, koliko da za to ali za ono dobro stvar. Svoje otroke je vzgojil v postenem, krščanskem duhu. Ves čas, odkar je prevzel gostilno, je bil naročnik »Slovenca«.

Zadnja leta ga je mučila huda bolezen, ki pa jo je vdano v Bogu mirno prenašal. Njegovi gostje in prijatelji so sicer vedeli, kako je z njim, vendar pa skoraj ni potožil. Prav do zadnjih dni je še postregel svojim gostom, katerim ni bil samo gostilničar, temveč tudi iskren prijatelj, tako da si bil v njegovi gostilni kakor domač. Pred tednom dni je legel v posteljo, iz katere ni več vstal. Še eno posebnost je imel pokojnik: znan je bil med ljudmi kot »birt, ki nikoli ne pije«.

Poleg štirih hčera-sirot, ki plakajo za predobrim očkom, žaluje za njim nešteto prijateljev, pa tudi nešteto revežev, katerim je storil v življenju usluge. Bog bo pretehtal njegova dobra dela in njegovo krepostno življenje ter mu bo dal v raju večno plačilo. Naše iskreno sožalje žalujočim sorodnikom! Naj mu sveti večna luč!

Pogreb bo v petek ob petih popoldne izpred hiše žalosti Pred škofijo 14.

Revščina sredi mesta

Ljubljana, 19. aprila.

Le malokdo tistih, ki so hodili po muzejskem trgu, torej po enem najlepših ljubljanskih prostorov in središču mesta, je vedel ali pomislil, da se za zidom nasproti muzeja skriva kup najglobljе revščine. Prostor, ki je bil med zidom nunskega samostana in med zidom pred muzejem, je že dolgo časa last mestne občine. Pred leti je mestna občina namreč kupila ta svet, da more razširiti muzejski trg. — Na tem prostoru so imeli nekaj časa svoje obrate razni podjetniki, kakor prodajalci drv, izvoščki, nekaj časa celo društvo »Zoo« bivališče svojih živali, pozneje pa se je tja pričela seliti revščina, deložirane družine, brezposelni in brezdomci.

Sedaj je mestna občina pričela podirati zid, ki je ločil to zemljišče od muzejskega trga in pred očmi začudenih pasantov, pred veselimi deklicami z liceja, pred policijskimi stražniki in opernimi pevci, ki hodijo tu mimo, pa tudi pred elegantnimi damami s promenade in bonvivani se je razgrnila presenetljiva slika revščine. Po komaj ozelenelem zemljišču skačejo slabo oblečeni otroci, mršavih, bledih lic, pokazale so se napol razdrte barake in stanovanjski vagoni.

V skladišču mestne občine na notranji strani zida je imelo nekaj ljudi svoje zasilno bivališče — družina in pa 63 letni, 50% invalid Jože Pregelj. Nad glavo so danes sneli družini in invalidu streho. Pregelj je prenesel svoje ležišče k nunskemu zidu, toda nad ležiščem še ni strehe. Hvala Bogu, lepo vreme je še danes, in morda bo še nekaj časa, dokler se Preglja kdo ne usmili in mu ne preskrbi skromne luknje, da bo varen vsaj pred dežjem. Tako pa bodo morali kdove koliko časa prenočevati kar na prostem, tik pred nosom muzeja, opere in policije. Mož pove, da dobi od mestne občine 100 dinarjev podpore, semintja pa nabrusi tudi kakšne škarje za borne dinarčke. Za silo si zasluži za kruh, za stanovanje pa že ne more več. Zaslužil bi več, ko bi mogel vztrajno delati, pa mu starost in invalidnost ne dovolita.

Sredi tega zemljišča je majhen vagonček, tak, kakor v njih vozijo cirkusi manjše živali okrog. V tem vagončku je dvoje ležišč, na katerih prenočujeta mati in dve hčerki, 8 letna Ivica in 5 letna Cvetka. Priteče Ivica in pove, da mame ni doma, da je odšla, sicer pa ona lahko razkaže »stanovanje«, ker ima ključ. Ivica pove, da hodi v prvi razred. Na vprašanje, kje je pa oče, pridejo iz ust 8 letnega otroka, ki najbrže niti pisati še ne zna, le-te besede: »Oče pa živi z drugo!« Otrok pripoveduje, da so dobili z Vrhnike, odkoder je baje mati doma, 100 Din podpore, čeveljčke ji je dala neka gospa, pa tudi mati že poskrbi sem in tja za kruh. No na obrazu tega otroka ni brati, da bi bilo vsak dan vsaj enkrat sito. Pred vagončkom ležita dve cvetoči češnjevi vejici, edino, kar je tu lepo in ne govori o strašni bedi, vse drugo kriči o njej.

Govorimo še z mojstrom ključavničarjem, ki ima v mali hišici stanovanje in skromno delavnico. V možu spoznamo starega telovadca, nekdanjega znanega sportnika in rekorderja. Svoj čas je bil celo majhen tovarnar, pa je zašel v revščino in brezposelnost. Mestna občina mu je brezplačno odstopila malo hišico, dokler je ne bo treba podreti. To je prišlo letos. Mož pravi: »Bo že kako prišlo, samo da ima človek dobro voljo!« Ima pet otrok, ženo in povrh deli svoj zaslužek še z enim svojim rojakom, primorskim beguncem. Mož se ne boji, kljub težavam bodočnosti, saj ima mišice in voljo do dela, toda — v tem okraju si je pridobil zaupanje nekaj strank in se boji, da jih izgubi, ako se preseli kam na periferijo. Povprašal je že okrog po primernem lokalu, toda dobiti ga ne more.

Muzejski trg se bo letos razširil, Ljubljančani bodo s tem zadovoljni, ne pa ti skromni prebivalci sedanjega prostora, ker bo šla ta razširitev na njihovo škodo. Prav pa je podiranje zidu na Muzejskem trgu le prišlo v enem oziru, namreč, da nešteti Ljubljančani nazorno vidijo, kako izgleda beda v resnici in da životari tik njih, čeprav dosedaj skrita za visokim zidom.

Velik požar pri Št. Rupertu na Dolenjskem

Št. Rupert, 19. aprila.

Med Št. Rupertom in Mokronogom, v prijazni mirenski dolini ležeča vas Bistrica je danes skoro pogorela. Zvonovi in tovarniške sirene so ob 10 dopoldne opozorile mirne vaščane, da gori.

Goreti je pričelo na kozolcu posestnika Avseca, kjer so zažgali vaški otroci. Vsled vetra se je ogenj naglo razširil na sosedna poslopja posestnice Krajšek Marije, kateri je pogorelo vse, razen živine in prešičev. Zajelo je tudi poslopje posestnika Zupančiča Franceta, po domače Policar, ki mu je ostala le napol ožgana hiša. Ko bi ne bilo tako hitro gasilcev, bi bila pogorela cela vas, ki šteje nad 20 posestnikov, ki imajo večinoma s slamo krita poslopja. Gasilskih društev je bilo 5, ki so prišla po sledečem redu: Sv. Rok, Št. Rupert, Mokronog, Mirna, Sevnica.

Škoda je velika, zavarovalnina pa malenkostna. Okrog 12 se je požrtvovalnim gasilcem posrečilo požar udušiti, vendar so ostali na pogorišču, da pogasijo ogorke, da bi jih veter, ki še vedno vleče, ne raznesel na druga poslopja.

Medved ali pes trga ovce na Menini planini

Kamnik, 19. aprila.

Iz Tuhinjske doline poročajo: Nekemu kmetu iz Špitaliča so se na Novi rebri pod Menino planino izgubile ovce. Fantiči, ki so jih pasli, so namreč pri igri pozabili nanje in pred nočjo jih niso mogli več najti ter odgnati v dolino. Zato so jih pač pustili, da prenočijo na prostem v planini, kjer vzpričo vročine trava že prav bujno poganja.

Zjutraj so tri ovce prav preplašene pribežale domov, eno pa so našli v planini raztrgano. Žival, ki jo je napadla, je požrla samo drobovje, meso pa je pustila. Vaščani so mnenja, da je to storil medved, kar pa najbrž ne bo res, kajti medved bi se brez dvoma ne bil zadovoljil s samim drobovjem, razen če je bil odpoden. Ovca je skoro gotovo postala žrtev kakega podivjanega psa.

— Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz Josefova« grenčica do urejenega želodca in črevesja.

Ljubljanske vesti:

Ljubljanska velikonočna potica

Ljubljana, 19. aprila.

Podatki o tem, koliko so Ljubljančani v prvem četrtletju pojedli in popili, so zbrani. Velikonočni prazniki so bili v začetku tega meseca, torej so si morali Ljubljančani že v prvih treh mesecih, zlasti v marcu preskrbeti vse potrebno, ako so hoteli imeti dobre potice. Lani so bili velikonočni prazniki pozneje kakor letos, vendar pa je bil letošnji dovoz živil manjši kakor lanski. Povprečno zaostajajo letošnji prvi trije meseci za lanskimi po dovozu za 3 do 4%.

Moke je Ljubljana uvozila 1,893.782 kg, jajc pa 2,917.000 kosov, od tega samo v marcu 1,741.000 kosov. Pomaranč, vdelanega južnega sadja in zelenjave ter marmelade je Ljubljana uvozila 61.000 kg, od tega je bilo vsaj ¾ pomaranč, južnega sadja, kakor rozin, eveb, rožičev in fig pa je Ljubljana uvozila 26.000 kg, od tega 9191 kg samo marca. Medu je uvozila Ljubljana 3248 kg, rib v postnem času pa 14.430 kg. Vse to je Ljubljana zalila v prvih treh mesecih z 907.000 l vina. Povprečno je torej prišlo v prvih treh mesecih na vsakega Ljubljančana po 60 kg moke, po 28 jajc, povprečno po tričetrt kg pomaranč, nekaj manj kakor pol kg drugega južnega sadja, po 6 dkg medu in četrt kg rib ter po 1 in pol litra vina. No, ako bi prišlo na vsakega Ljubljančana v resnici toliko, bi se imeli vsi Ljubljančani še vedno dobro, ker pa dobe seveda nekateri več, drugi manj, nekateri pa od teh dobrot sploh nič, pomenijo te številke zopet občutno nazadovanje v prehrani ljubljanskega prebivalstva.

Tel. 31-62 KINO KODELJEVO Tel. 31-62

Danes in jutri ob 8 dvojni spored:
NASKOK NA VRH — in
JAZ PODNEVI, TI PONOČI (W. Fritsch)

Šahovski turnir za prvenstvo Ljubljane

V sredo zvečer je bil otvorjen prvenstveni turnir Ljubljanskega šahovskega kluba, h kateremu se je prijavilo 12 igralcev. Pri žrebanju so dobili posamezni igralci sledeče številke: 1. Šorli, 2. Gabrovšek Julij, 3. Longer, 4. Sikošek, 5. Marek, 6. Milan Vidmar, 7. Ciril Vidmar, 8. Tavčar, 9. Preinfalk, 10. Kranjc, 11. Furlani, 12. Cibic. Vodstvo turnirja tvorijo gg. Iskra, inž. Manda in Pevalek, v razsodišče sta bila pa postavljena prof. dr. Bajec in prof. Bernik. Ker je določenih tudi nekaj nagrad za najlepše partije, sta bila naprošena za oceno partij dr. Vidmar in Pirc, ki sta to radevolje sprejela. Po žrebanju je imel klubov predsednik univ. prof. dr. Kasal kratek nagovor na igralce, v katerem je poudarjal pomen tega turnirja, nato so pa takoj začeli igrati prvo kolo. Dve partiji iz prvega kola sta bili preloženi, tako da so se igrale le štiri partije, izmed katerih so bile tri odločene. Sikošek je kmalu dobil proti Preinfalku, ki je nasprotniku dovolil važno potezo in potem s slabo igro pospešil konec. Hitro je bila končana tudi partija Šorli—Cibic, v kateri je Cibic slabo igral otvoritev, tako da je Šorli kmalu prišel do odločilnega napada in zmagal. Bolj ostra borba je bila v partiji Longer—Kranjc, v kateri je Kranjc popolnoma korektno žrtvoval figuro, toda je slabo nadaljeval in partijo v končnici izgubil. Partija Marek—Tavčar je bila prekinjena v izenačeni poziciji. Drugo kolo se bo vršilo v petek zvečer ob pol osmih in do tedaj morata biti odigrani tudi preloženi partiji iz prvega kola M. Vidmar—C. Vidmar in Julij Gabrovšek—Furlani. Turnir je takoj v prvem kolu vzbudil pri gledalcih veliko zanimanje.

Otroško igrišče

TKD Atene pred otvoritvijo

Telesno kulturno društvo Atena se zaveda svojih dolžnosti, ki jih ima napram svojemu članstvu in napram vsej javnosti. Njen program ji narekuje veliko skrb za telesni dobrobit mladine. Naši najpotrebnejši mladini je namenilo vzorno igrišče, ki je na razpolago malčkom od 3. do izpolnjenega 10. leta.

Prva leta svojega dela je sprejemalo društvo po večini le plačujoče otroke na svoje igrišče, kjer so pod nadzorstvom vzgojiteljice prebili svoj prosti čas na solncu in svežem zraku. Zavedajoč se težkega gospodarskega položaja, v katerem se nahajajo zlasti srednji in delavski sloji, je pa v zadnjih letih Atena na široko odprla vrata otroškega igrišča in dovolila prost vstop vsem otrokom. Pri tej dobrodelni akciji so nadzorovale otroke požrtvovalne odbornice, kasneje je pa Ateno izdatno podprl šef primarij dr. Dragaš, ki je dodelil za varstvo tem otrokom zaščitne sestre pripravnice. Pod njih nadzorstvom se je nad sto otrok veselilo lepih počitnic na prijaznem igrišču. Zdravstveni nadzor je pa izvršil g. dr. Prodan.

Tudi za letos je preskrbljeno enako nadzorstvo. Toda to ni edina skrb. Igrišče je treba najprej urediti, treba je peska, mivke, vode, klopi, miz in drugega orodja. Nadalje je potreba, da se igrišče vzdržuje in pospravlja. Skratka, potrebna so sredstva, da se tako akcijo lahko uresniči in delo tudi dovrši. Prav teh sredstev društvu primanjkuje in se radi tega obrača s prošnjo na vse merodajne faktorje in posameznike za pomoč pri njegovem socialnem delu.

Ko bo igrišče urejeno in popravljeno, bo Atena poklicala svoje prijatelje od lani in še druge otroke, da se pridejo igrat na njen prostor v Tivoliju, ob lepem vremenu najbrž že v drugi polovici tega meseca.

Zvestim obiskovalcem »Urice v Deveti deželi« pa naj bo še posebej povedano, da se bo pripovedovanje pravljic nadaljevalo tam na igrišču. Včasih bodo rajali in celo Gašperčka bodo povabili medse.

Nešteto je otrok, ki so stisnjeni v mračnih, nezračnih stanovanjih. Tudi tem bi starši radi omogočili bivanje v zelenju in pod nadzorstvom in jih s tem rešili pohajkovanja po ulicah.

Če bomo zbrali dovolj sredstev, bomo skrbeli tudi za predjužnik in malico teh otrok, da jim izboljšamo pogosto pomanjkljivo prehrano.

★

⊙ **Počitniške kolonije mestne občine ljubljanske.** Mestna občina bo tudi letos poslala gotovo število otrok na počitnice in sicer v Medno in na morje. V prvi vrsti se bodo sprejemali otroci, ki so pristojni v Ljubljano in so socialno in zdravstveno šibki. Formularji za vlaganje prošenj se dobe v mladinskem uradu, Mestni dom II. nadstropje, soba št. 43. **Urad bo sprejemal prijave nepreklicno samo do 20. maja.**

⊙ **Bežigrajska šola.** Prva dela za zgradbo bežigrajske šole so se te dni že pričela. Kakor znano, so tudi s tem javnim delom nastale zadnje čase nepričakovane težkoče. Predvsem se je podražil cement, kar je pomenilo za podjetje »Ljubljansko gradbeno družbo«, ki to šolo gradi, veliko oviro, ker pomenja za njo potem to delo skoraj izgubo. Banska uprava je zahtevala tudi temeljito spremembo načrtov. Ta zahteva pa je bila nekoliko ublažena, tako da se je delo le moglo pričeti. Šola bo najbrž do jeseni že dograjena ter se bo mogel pouk v prvih razredih že začeti.

⊙ **Trije mali begunci.** V sredo popoldne je na Miklošičevi cesti ustavil stražnik tri male razcapančke, ki so se plašno ozirali med palačami. Dva starejša otroka sta pobegnila, tako da je stražnik mogel ujeti le malo, triletno deklico. Otročiček pa ni vedel odgovora niti stražniku, kaj šele na stražnici, kjer sploh ni mogel spraviti iz sebe niti besedice. Po brezuspešnem trudu, da bi dobili od otroka kakšno skromno pojasnilo, so stražniki poslali deklico na socialni urad. Tudi tam so se gospe in gospodične zaman trudile, da bi kaj zvedele od otroka. Otroka so seveda primerno nasitili, včeraj pa je prišla ponj mati iz Novih Jarš, ki sta ji starejša otroka povedala, kje sta zapravila sestrico. Otroci so se napotili v mesto, da bi tu kaj naberačili. Kako so otroci prišli do tega koraka, pa je seveda veliko vprašanje. Nemara so kaj slišali, da so v mestu še vedno bogati in dobri ljudje, ki imajo usmiljenje do revnih, lačnih otrok. Dogodek je vsekakor nazorna sličica iz naše dobe.

⊙ **Z deli na Ljubljanici** gre prav počasi, približno tako, kakor z učenčkom, ki se uči od začetka vse modrosti in mu je to najtežje. Na bregu Ljubljanice so že postavili prvo barako in že vozijo hlode za drugo in za razne priprave v strugi. Nemara bodo kaj kmalu zapeli prvi krampi?

⊙ **Nesrečna in poškodbi.** V Knafljevi ulici se je včeraj ponesrečil s kolesom 37 letni vratar Franc Cedilnik iz Tesarske ulice 10. Poškodoval se je na desni nogi. — 32 letni dninar Mirko Colarič iz Podgrada je ovadil nekega cigana zaradi tatvine orožnikom. Cigan je v maščevanju pograbil revolver in obstrelil Colariča v levo nogo. — V Kočevju je bil v nekem pretepu 54 letni delavec tako neusmiljeno pretepen, da je dobil poškodbe na glavi, rokah in po vsem telesu. Vsi trije so bili prepeljani v ljubljansko bolnišnico.

⊙ **Pumparce, modne hlače,** najboljše kupite pri **Preskerju,** Sv. Petra cesta 14.

Mariborske vesti:

Na otoku pričetek...

Topli aprilski dnevi z julijsko vročino — včeraj je bilo v senci 25 stopinj na toplomeru! — so vzdramili tudi mariborske občinske očete, da so jeli premišljati, kaj in kako z Mariborskim otokom. Dravska kopališča in tudi prosta nabrežja se polnijo s kopalci, otok pa še vedno sameva. Drava se je zaklela proti njemu, lani na jesen mu je odnesla most, letos pomladi pa porušila že započeto delo pri zgradbi betonskih opornikov ter zavlekla zgradbo skoro za cel mesec. Mesto s 1. majem bo menda gotov šele s 1. junijem. In tako bi imela mestna podjetja zopet občutno izgubo, ker izgleda vse, da bo tudi maj ostal vroč, kakor je sedaj vroč april ter bo kopalna sezona letos pričela zelo zgodaj. O vprašanju otvoritve otoškega kopališča je razpravljalo v sredo zvečer ravnateljstvo Mestnih podjetij. Sklenili so, da se napravi na otok začasno brod za prevažanje oseb, da se na ta način omogoči že sedaj izraba toplega vremena v kopališču. Brod bo zgradila tvrdka Šlajmer & Jelenc, ki gradi tudi most. Brod bo itak potreben tudi za graditelje mostu, tako da ne bodo nastali za Mestna podjetja z njegovo upostavitvijo nobeni stroški. Bo pa začasno dobrodošlo prometno sredstvo za kopalce, ki bodo priložnost gotovo v obilni meri izrabili, osobito sedaj, ko je Drava do konca junija mrzla in kalna.

Otrok utonil

V Spod. Javorju se je dogodila smrtna nesreča. 2 letni sinček posestnice Magdalene Kompare je utonil v plitvem potočku, ki teče mimo hiše. Mati je bila z dvema otrokoma pred hišo, tretje najmlajše pa je spalo v sobi. Ko se je malček prebudil ter začel jokati, je odhitela po njega v sobo. Ta hip pa je porabil 2 letni sinček ter odhitel k potočku. Padel je po strmini ter se opičil na glavo v plitvo vodo. Najbrže ga je udarec omamil, da je omedlel ter tako utonil v vodi, v kateri je ležal na obrazu ter mu je segala jedva do polovice ležečega telesa. Mati je otroka dolgo iskala ter ga našla, ko je bil že mrtev.

✶

☐ **Mariborčani, proslavimo Don Boscal** Velik mladinoljub, najmodernejši vzgojitelj mladine, katerega se je ta oklepala z vsem žarom svoje mlade duše in po njegovih navodilih se dvigala k Bogu, je na Velikonočno nedeljo bil prištet k svetnikom božjim. Ves svet je ta dogodek najslovesneje proslavil. Tudi Slovenci so ga dostojno proslavili na veliki proslavi na Rakovniku in še drugod. Mariborčani pa ga proslavimo te dni s cerkveno proslavo v stolnici in s prireditvijo v Unionu v nedeljo 22. t. m. ob 3 popoldne. Nastopi 120 salezijanskih gojencev iz Rakovnika. Mladina pridi! Pridi, da dostojno proslavimo don Bosca, kateri je vso ljubezen posvetil dušnemu in telesnemu blagru mladine. V cerkvenih govorih v stolnici danes, jutri in še v nedeljo bomo imeli priliko spoznati vso veličino in modrost velikega svetnika. Vživeti se v njegov življenski program Bogu služiti in bližnjemu. Vsi se udeležimo te proslave! Tudi vsem odrastlim kaže don Bosco vzgled in pot požrtvovalne ljubezni in skrbi za bodočnost naroda — mladine. Ne strah in kazen, ampak ljubezen, ožarjena z božjo modrostjo, je delala čudeže pri vzgoji mladine in še dela v zavodih, ki so plod don Boscovega dela, gigantskih naporov in kristalne ljubezni do mladega rodu. Pridite ian oddolžite se spominu velikega svetnika — vzgojitelja!

☐ **Načelnik** ministrstva socijalne politike dr. Krmpotič se je mudil v Mariboru. Inšpiciral je tukajšnje socijalne ustanove.

☐ **Zaščitene mariborske stavbe.** Po pravilniku o zaščiti zgodovinskih in umetniških mariborskih spomenikov, o katerem smo že pisali, so v Mariboru zaščitene naslednje zgradbe, odnosno spomeniki: Mariborski grad v svoji celoti, v Koroški cesti zunanjost hiš št. 1, 15, 17, 28, ter portal na št. 2 in 8 in grb na št. 21. — Na Glavnem trgu zunanjost hiš št. 3, 4, 5, 6, 7, 12, 13, 15 in mestni magistrat z arkadami, zbornico in balkonom. V Gospojni ulici zunanjost št. 5 in grb na št. 11. V Židovski ulici zunanjost nekdanje sinagoge, v Stolni grb na št. 6, v Gosposki freske na št. 3, 5, 4 ter zunanjost št. 13 in 26, v Slovenski št. 26 slika sv. Družine (iz l. 1745), Gambrinovo obzidje (zgrajeno iz materijala in po načinu starega mestnega obzidja), v Miklošičevi portal št. 2, v Strossmajerjevi št. 26: rozeta v severno-zahod. vogalu in južna fasada (tu je bila prva protestantska molilnica in prva mariborska industrija v večjem slogu). V Orožnovi ulici portal št .5 in zunanjost št. 11. Jurčičeva ulica: na št. 4 portal, na št. 3 v dvorišču del nekdanjega »Jelena«, Langusova ulica na št. 2 freska, Vodnikov trg: ostanki obzidja, Vojašniški trg: Minoritska cerkev v celoti, Vojašniška št. 8 zunanjost, Pristaniška št. 7 zunanjost z okolico, Vetrinjska ulica: vzhodna stran izvzemši vogala ob Tattenbachovi in Ob jarku ter zunanjost stavb: št. 16, 22, 24, portal na št. 18 in št. 30 v svoji gradbeni celoti z grbom. Slomškov trg: št. 1, 3 in 19 v današnji zunanjosti. Spomeniki: Marijin (Glavni trg), Tappeinerjev, Florjanov v Tattenbachovi, na Meljskem dvoru rimski spomeniki, vodokaz Drave pri klavnici ter Graška vrata na hiši Trg Svobode št. 6. Cerkve: Alojzijeva, Frančiškanska, stolnica in Magdalenska, v kolikor jo upošteva v svojem načrtu arh. Plečnik. Zaščiteni so na starem mestnem pokopališču tudi nekateri spomeniki.

☐ **Smrtna kosa.** Umrla je ga. Marija Cutul, roj. Bartoletti. Dobro in usmiljeno je bilo njeno srce, plemenita njena duša. Danes v petek ob 16 jo pokopljejo na frančiškanskem pokopališču v Pobrežju. Trajen ji spomin! Žalujočim naše sožalje!

☐ **Avtomobilisti v škripcih.** Krasno vreme vabi avtomobiliste na ceste, med njimi tudi take, ki še nimajo novih šoferskih izkaznic, ki se morajo obnavljati vsako leto ter stanejo lepe dinarčke. V svrho kontrole je napravila policija racijo. Zaplenili so nič manj kakor 50 starih šoferskih izkaznic ter s tem odvzeli lastnikom avtomobilov možnost uporabe vozila, dokler si ne bodo nabavili novih izkaznic.

☐ **Še nekaj korektur.** Prostor pred glavnim kolodvorom se je že lepo preuredil, vendar bi bile v znatnejšo olepšavo še nekatere korekture. Na severni polovici bi kazalo obrezati živo mejo, ker bi se grmičevje tudi lepše razraslo. Na južni strani pa bi bilo morda primerno, ako bi se odstranila drevesa, ker bi se v tem slučaju potnikom odprl pogled naravnost na Aleksandrovo cesto.

Celje

⌀ **Hišo okrožnega urada** za zavarovanje delavcev, v kateri se nahajajo uradni prostori, bodo začeli renovirati. Hiša bo dobila novo fasado in novo streho. Pozneje bodo popravili tudi sosednjo stanovanjsko hišo, tudi last OUZD. — Tudi hotel »Evropa« prenavljajo in bo dobil v notranjosti in zunanjosti novo lice.

⌀ **Umrli so:** Dimitrijević Radivoje, 7 mesecev, sin kapetana, Hrib sv. Jožefa; Pelko Albertina, 57 let, kočarica iz Rogaške Slatine, in Frece Jožefa, 68 let, občinska reva iz Planine pri Sevnici. Zadnji dve sta umrli v bolnišnici. N. v m. p.

⌀ **Nesreče.** Ivana Babšeka, 24 letnega delavca iz Hrenove pri Novi cerkvi, je zgrabila cirkularka za levo roko in mu odrezala dva prsta. — Kuhar Martin, 35 letni tesar iz Nove Štifte, je pred dnevi padel v gozdu in si zlomil desno nogo. — Ferjanc Antonija, 39 letna žena viničarja iz Šmihela pri Sladki gori, si je pri padcu zlomila desno nogo. — Fugina Angela, 21 letna hči posestnika iz Gor. Grušovelj, je v gozdu padla in si zlomila desno roko. — Ribič Milan, 49 letni čuvaj v kamnolomu od Sv. Roka ob Sotli, je v noči od 17. do 18. t. m. padla na tračnicah in si zlomila levo roko. Vsi ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnišnici.

⌀ **Obiščite koncert** Jugoslovanskega akademskega pevskega zbora iz Zemuna, ki bo danes ob 20.30 v veliki dvorani Narodnega doma. Gostje prispejo v Celje z vlakom iz Zidanega mosta ob 16.08 in bo sprejem na kolodvoru. Vstopnice so v predprodaji v knjigarni Goričar nasl.

⌀ **Redna seja** mestnega občinskega sveta celjskega bo drevi ob 6. Na dnevnem redu so poročila odsekov.

⌀ **Izgube.** V ponedeljek je bila ob 7.30 od Jurčičeve ulice čez Vodnikovo in Kralja Petra cesto izgubljena črna usnjata denarnica, vsebujoča manjšo vsoto denarja in nekaj drobnarije. — V sredo od 8 do 9 so bile od Gubčeve ulice do Cankarjeve ceste izgubljene črne usnjate rokavice, vredne 100 dinarjev.

Trbovlje

Občni zbori. Kmetijska podružnica ima svoj občni zbor v nedeljo zjutraj v osnovni šoli v Trbovljah; Zadružna elektrarna pa v četrtek popoldne ob 4 v Sokolskem domu.

Visoke trošarine. Tukajšnja cementarna plačuje po novem trošarino na cement in sicer predno ga odda na vlak. Ker se je začela gradbena sezona, gre dosti tega gradiva v promet. Zato se nabere trošarine dnevno 30 do 50 tisoč Din. V enem tednu je bilo plačano vsega skupaj celo 400.000 Din. Ta denar se zbira v državni gradbeni fond, ki naj zmanjša brezposelnost. Vsote so velike, zato se bo dalo kaj izdatnega napraviti.

Kulturni obzornik

Ivan Cankar:

Zbrani spisi, XVII. zv.

Izdaja celotnega dela Ivana Cankarja se bliža svojemu koncu. Danes imamo pred seboj že sedemnajsti zvezek, ki vsebuje poleg nekaj črtic tri povesti: Milan in Milena, Moje življenje in Grešnika Lenarta.

To so tri avtobiografske umetnine, iz katerih ne izvemo samo nekaj realnih dogodkov iz Cankarjevega življenja, ampak vidimo tudi tiste metafizične smernice, ki so ga oblikovale in vodile. Cankar je v našem slovstvu pa sploh v duhovnem razvoju našega naroda v novejši dobi najizrazitejši glasnik idealizma, ki je v bistvenem nasprotju tako z materialističnim gledanjem »rodoljubarske« generacije Cankarjeve dobe, ki je svoje egoistične nagone skrivala za krinko raznih vzvišenih »izmov« — kakor tudi z onim »stvarnim« gledanjem na svet, s katerim se ponaša naša sodobna družba, ki pa ni nič manj materialistično: edina razlika s prejšnjo dobo je v tem, da si sodobni človek v tem pogledu ne nadeva nobene krinke. Cankar se nam zlasti v teh svojih umetninah samoopisovanja svojega življenja v najbolj značilnih potezah pokaže kot največji duševni borec za idealistični življenjski nazor, kar jih pozna naš narod v pisani besedi; tudi v teh svojih samoizpovedih išče odgovora na osnovni problem svojega življenja, življenja svojega naroda, življenja človeka sploh: odkod neutajljivi prepad med dušo in telesom, med plemenitim stremljenjem in podlim ravnanjem, med sanjano lepoto in doživljano resničnostjo — kakor to formulira prireditelj dela, Izidor Cankar. Odgovor je isti, ki ga daje od Avguština dalje vsi najvišji vrhovi evropskega kulturnega sveta: da ta veliki razpor ni razložljiv na noben drug način, kakor da postuliramo Boga, brez katerega bi tako življenje, kakor je nam usojeno, bilo gola farsa. S tem sta ne samo v psihološki zvezi, kakor jo poudarja prireditelj, ki je tudi temu zvezku napisal jasen uvod, ampak tudi v stvarni logični zvezi pojma »domovina« in »mati«, ki igrata toliko vlogo v ustvarjanju Ivana Cankarja. »Moje življenje« je vrhtega uprav klasičen primer življenjepisa v slovenskem slovstvu tudi s formalne strani; žal da je ostal fragment. Pa tudi iz takega drobca odseva kakor iz »Grešnika Lenarta« z vso jakostjo slovenska duša, ki je težko obremenjena po revščini, čustvu manjvrednosti in zaznamovanosti ter stiskanosti — zato pa sanja in snuje tem lepši idealni svet resnice, večne pravde in lepote...

Cena broširanemu izvodu je 68 Din, vezanemu v polplatno 80, v platno 86, v polusnje 110.

F. T.

Koncert pianista Orlova

Klavirski koncert, ki ga je odigral v sredo zvečer v Filharmonični dvorani ruski pianist Nikolaj Orlov, spada v vrsto visoko vrednih glasbenih prireditev, ki so v naši prestolici zelo redke, dasi silno nujno potrebne z ozirom na že popuščajoče kvalitativno presojanje in v zvezi z njim nujno ponižavanje splošnega umetniškega okusa našega glasbenega občinstva. Ni prav, da tako poredko sprejemamo gostovanja odličnih umetnikov in umetniških skupin, kajti taka izmenjavanja so nad vse potrebna, da zmoremo ob primerjavah pravilno vrednotiti reproduktivno delovanje domačih raznostranskih izvajalcev ter da ne zapademo ob pomanjkanju boljšega vdanemu zadovoljstvu nad samim seboj in počivajoči brezbrižnosti še zlasti, ker naš reproduktivni nivo še močno pogreša stopnjevanja, da doseže vsaj povprečno svetsko višino. Zato je greh, da gredo visokovredni simfonični ansambli in posamezni virtuozi (n. pr. Huberman) kar neopaženo mimo nas, ko bi se vendar v to poklicane institucije morale zavedati svoje dolžnosti in odgovornosti za splošno višino stanja naše glasbene kulture. Tako je bil na podlagi omenjenih dejstev koncert Orlova za nas naravnost oddih in osvežujoča poživitev.

Ta klavirski virtuoz spada namreč po svoji visoki umetniški stopnji v nadpovprečnost. Redko se pojavi človek, ki bi mimo odličnih tehničnih sposobnosti zmogel najti tako idealno visok odnos do prave umetnosti. V njegovem podajanju se zrcali na eni strani polno razumevanje in vživljanje ne le v časovni, temveč tudi v osebni slog posameznih umetniških tvorb, njih jasno oblikovanje in graditev, plastično prikazovanje strukture (čeprav je ta na škodo mestoma zastrta s premočnim pedaliziranjem) ter fino izvabljanje barvnih in linearnih sestavin; na drugi strani pa prepričevalno poglabljanje v njih vsebinsko spojino in občuteno, tajno preneševano močno doživljanje, ki se pred umetnino spoštljivo priklanja ter daje podajanju oni plemeniti čar, ki je pravzaprav osnova vsake prave umetnosti.

Končno pa je svojo pravo vrednost pokazal tudi v sestavitvi programa, ki v prvi vrsti takoj osvoji s svojo resnostjo, kajti na njem ne opaziš one, pri večini umetnikov nepogrešljive koketarije s plehko neposredno bravuroznostjo, računajočo z manjvredno neposredno zajemljivostjo pri umetniško manj razsodnih poslušalcih. Nadalje pa je preko vrednosti posameznih skladb sestavljen spored razumno v smislu zgodovinskega razvoja klavirske glasbene tvornosti, počenši s Scarlattijem (Tri sonatine), ki je v pregibu XVII. in XVIII. stol. v svoji izredni sili postavil takorekoč z »lepim stilom« osnovo klasikom, preko romantično barvanega klasicista, polnokrvnega muzika Brahmsa (Variacije na Paganinijev tema), močno čutečega romantika, najizrazitejšega klavirskega skladatelja Chopina (Nmpromptu, Nocturno, Trije preludiji in Scherzo), do novejših in najnovejših pojavov, kot so Medtner (Bajka), v iracijonalnost odeti Skrjabin (Etuda), v razkošni barvitosti in božajoči prividnosti izživljajoči se Debussy (Reflets dans l'eau) ter elementarni ruski modernist Prokofjev (Toccata). Pianist je vse visokozahtevne skladbe izvedel (na pamet) z izrazitim, jasno opredeljujočim pojmovanjem in zlomil pri številnem poslušalstvu vse pomisleke ter jih osvojil do polnega navdušenja. — Škoda le, da je njegovemu podajanju nekoliko stala na poti manjvrednost instrumenta, kar bi bilo res enkrat že treba premostiti.

V. U.

✶

Dvořakov koncert. V okviru »Češkega tedna« bo priredila drevi Glasbena Matica v Unionu koncert v spomin 30 letnice smrti velikega češkega skladatelja Antonina Dvořaka. Dvořak je s svojimi skladbami, ki jih označuje zdravo in jedro muzikantstvo, bliskovito osvojil ves kulturni svet. Posebno slavni so njegovi »Slovanski plesi«, v katerih je idealiziral v prvi vrsti tip češkega narodnega plesa, zajel pa je z njimi slovanski plesni značaj sploh. Na nocojšnjem koncertu bo izvajana poleg »Slovanskih plesov« (in sicer prvič v Ljubljani) Dvořakova G-dur simfonija v štirih stavkih. Je to živahno, sončno ožarjeno delo, v katerem je močna narava slavnega skladatelja še prav posebno vidna.

✶

Mladina do 18 let sme gledati zgolj kulturne filme. Te dni je bila v Romuniji izvedena zanimiva reforma na področju kinematografije. Vrhovni nadzornik za film je izdal odlok, po katerem mora sleherni kino pred vsako predstavo izvajati kulturni film z nad 600 metri dolžine. Ob nedeljah in praznikih do osmih zvečer pa se smejo izvajati zgolj kulturni filmi. Otroci in mladina pod 18 let sploh nima pristopa v kino, razen ob nedeljah in praznikih do 8 zvečer, to je, sme gledati samo kulturne filme. O problemu vzgojstva mladine pri »za mladino prepovedanih filmih« bomo še govorili.

„Legija koroških borcev“ ustanovljena

V ponedeljek zvečer so se sestali številni borci, ki so se po preobratu borili za svobodo slovenskega Korotana. Da obudijo spomine na skupna doživetja v teh bojih, predvsem pa spričo zapostavljanja, ki ga je deležna naša narodna manjšina na Koroškem, započnejo sistematično in organizirano borbo proti krivicam, ki se gode našim ljudem posebej na šolskem polju.

Za predsednika sestanka in pripravljalnega odbora je bil izvoljen gosp. dr. Jensterle, ki je razložil namen sestanka, da ne pozabimo slovenskih Koroščev, ki bijejo težek boj za svoj narodni obstanek in jim pomagamo, da bo dosegla naša narodna manjšina na Koroškem iste pravice, ki jih uživajo Nemci v naši državi.

O borbah za Koroško in sedanjem stanju tega vprašanja je poročal gosp. Štaudeger. Nato so bila prebrana in sprejeta pravila »Legije koroških borcev«. Soglasno je bilo tudi sklenjeno, da se izvoli za častnega predsednika naš narodni general Majster.

Predsednik je nato ob največjem navdušenju zbranih borcev zaključil sestanek s pozivom na vztrajno delo, da se zberejo v legijo vsi borci za koroško stvar po celi državi in bo čimprej mogoče kaj storiti v prid naših zatiranih bratov na Koroškem.

Kaj pravite?

Včeraj sem šel mimo znane gostilne v predmestju. Pred vrati je bila kopica ljudi, med vrati pa brkati gostilničar, golorok in krepak, kakor se spodobi. Sredi kopice sta se motala po tleh dva moža, eden debel, drugi suh. Krepko sta držala drug drugega. Okrog teh dveh pa je stal krog veselih ljudi. Kaj je?

Debeli je ravno zarenčal: »Ali sem te vrgel iz oštarije, krota zelena?« Suhi pa je zastokal: »Pa sem te spodrepil, da ne boš več sitnaril v naši oštariji, mrha debela!«

Smejoči se firbec pa je suho ugotovil: »Vaju oba je z eno roko in eno nogo položil pred prag korenjaški birt, ker sitnarita, se pretepata in poštenih ljudi ne pustita v miru!«

Mene ta zadeva sicer ni nič zanimala in sem šel po svojih opravkih. Slišal pa sem še, kako se je nekdo pridušal, da bo že pokazal zijalom zijalastim in da bo vse dal v »Slovenski Narod«. Bil sem radoveden, kaj bo primojduševec v »Narod« napisal. Zato sem danes šel ta list brat k njegovi tabli. Pa ni bilo nič o tem primojdušanju pred predmestno krčmo, ampak le neka licitanta starih podob iz gradu nekega madjarskega grofa. In sem videl, da je »Slovenec« kriv, da so ubogemu grofu vse prodali. Potem sem bral naprej in videl, da tisti, ki piše to reč v »Narod«, hoče velikega Stavijskega imeti zasé in ga nikomur ne odstopi, ker je zanj najbolj primeren. Pa se mi je lepo zdelo, da hoče »Slovencu« odstopiti nekega malega Staviskiča, ki mu pa pisatelj v »Slov. Narodu« ne ve imena. Ker bo »Slovenec« gotovo hotel imeti ime tega Staviskiča, ga bo moral oni gospod v »Slov. Narodu« že imenovati, če noče ostati šolobarda, ki obljublja nekaj, česar ne ve. Gospod, le odkrito vse popišite, saj sem tudi jaz odkrito popisal zadevo iz predmestja, ker je »Slov. Narod« ni hotel. — Antistaviskij.

Vlom v Krškem

Krško, 18. aprila.

V noči od 14. na 15. t. m. je bilo vlomljeno v železno blagajno ter iz nje ukradeno 700 Din gotovine in to je že drugi vlom v teku enega leta. Prvi vlom je bil za binkošti v letu 1933. A obakrat je bil vlomilec še dosti pošten, ker je vzel le samo po 700 Din, četudi je bilo še drugega denarja v blagajni, a se ga ni dotaknil. Prepričani smo, da pride vlomilec kmalu pod ključ.

Koledar

Petek, 20. aprila: Neža Montepulčanska, devica.

Osebne vesti

= **Nevarno je obolel** konzistorijalni svetnik in slovenski skladatelj g. p. **Hugolin Sattner.** Priporočamo ga vsem v iskreno molitev, zlasti duhovnim sobratom.

= **Profesorski izpit** sta pred državno komisijo v Ljubljani iz skupine narodni jezik napravila prof. Vinko Košak in prof. Janko Jurančič, ki oba poučujeta na srednji tehnični šoli. Iskrene čestitke!

Srce in živce varuje neškodljiva kava Hag.

Najplemenitejša od kofeina oproščena zrnata kava, to je kava Hag. Celo nervozni in na srcu bolni jo smejo brez premisleka piti.

Sezona se pričenja 1. maja.

1400 Din Vas stane 20 dnevno zdravljenje v Radencih (maj, junij, september) stanovanje, hrana (dijetna ali navadna), kopanje, dva zdravniška pregleda (Röntgen, analiza seči), vključno vse takse. Posebno važno za bolezni srca, ledvic, želodca, jeter, kamenčkov, pri zaostajanju sečne kisline i. t. d. Zahtevajte kopališčne prospekte! Slatina Radenci, Slovenija.

Ostale vesti

— **Francoski gozdarji pridejo v naše kraje.** Konec tega meseca pride v našo državo skupina 50 francoskih gozdarjev. Ostali bodo pri nas 16 dni. Naše ministrstvo za gozdove in rudnike je izdelalo program njihove ekskurzije. Francoski gozdarji si bodo prve dni ogledali slovenske gozdove, nakar se bodo podali v slavonske gozdove, potem pa še v bosanske. Nato se bodo mudili nekaj dni še v našem Primorju. Prijateljske vezi med našimi in francoskimi gozdarji se bodo s to ekskurzijo še bolj utrdile. Poskrbljeno je povsod, da bodo francoski gozdarji v polni meri občutili našo gostoljubnost.

— **Vandalizem v Vodicah.** Poročali smo o vandalizmu v Vodicah, kjer so neznani zlikovci ponoči pomazali več hiš s črno barvo, nalili v vodnjak petrolej, poškodovali sadno drevje itd. Kljub vestnemu poizvedovanju pa dozdaj še niso mogli izslediti zlobnih poškodovalcev tuje lastnine.

— **Lov občine Gozd pri Kamniku** so na javni licitaciji prevzeli trije kamniški lovci za 2850 Din.

— **Drzna tatvina.** V Lazah v Tuhinjski dolini je trgovec Lojze Pibernik opazil, da ponoči nekdo obiskuje njegovo trgovino in mu odnaša vsakovrstno blago. Zmanjkal mu je zaboj sladkorja, pomaranče, blago itd. Vsi varnostni ukrepi niso nič pomagali. Oblast je izvršila nekaj preiskav, vendar pa dozdaj še brez uspeha. Tatvine pa so zdaj le prenehale.

— **Jezerski prelaz** je zopet odprt za avtomobilski promet.

— **Telefonski imenik.** Dravsko ravnateljstvo pošte in telegrafa razglaša, da je izšel nov uradni telefonski imenik dravske banovine za leto 1934. Nabavna cena 10 Din. Dobi se pri vseh večjih poštah.

— **Še 11 dni,** pa gremo pit rogaško slatino k izviru — v Rogaško Slatino, kjer velja v času od 1. maja do 15. junija popolna 20 dnevna oskrba Din 1000 in Din 1200. Prospekte in cenik dobite pri upravi zdravilišča ali pri »Putniku«.

— **Smrtna nesreča.** V torek zvečer je padel na znane klancu Bobovku pred Brezjami s kolesa 35 letni zidar Janez Roblek z Brezij. Dobil je nevarne poškodbe na glavi ter notranje poškodbe. Nezavestnega so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer pa je včeraj zjutraj kljub takojšnji zdravniški pomoči umrl. Pokojnik zapušča ženo in tri otroke. Blag mu bodi spomin!

— **Odbor za proslavo 20 letnice skopljanskih dijaških čet iz leta 1914—1915** razpisuje natečaj za izdelavo idejnih skic za spomenik dijakom-bojevnikom skopljanskih dijaških čet, ki so sodelovali v borbah za osvoboditev in zedinjenje od leta 1914 do 1918. Rok izročitve idejnih skic za ta spomenik je 1. junij. Za ta spomenik je predviden znesek 500.000 Din. Spomenik bo postavljen v Skoplju. Žiri sestavljajo gg.: Mihailo Živančević, narodni poslanec in podpredsednik odbora za proslavo; Josif Mihailović, arhitekt in predsednik skopljanske občine; Živorad Nastasijević, akademski slikar; Veljko Stanojević, akademski slikar; Aleksander Simić, inženjer; Predrag Karalić, profesor in književnik; Miroslav Krejčik, arhitekt; Proka Bajić, inženjer; Mihailo Živanić, pravni svetnik francosko-srbske banke; Dragiša Eraković, inspektor Narodne banke. Zgodovina teh dijakov-bojevnikov kakor tudi bližnji pogoji za sodelovanje na tem natečaju se dobijo pri tajniku odbora za proslavo, g. Stanku Jovanoviću, uradniku ministrstva za promet, Uprava pošte in telegrafa, Belgrad, telefon 22-212 in 24-082.

— **Od veselja umrla, ko je zagledala svoja sinova.** V vasi Bajmok pri Somboru je izzvala veliko **sočutje smrt vdove Tome Anišič, ki je umrla od veselja,** ko je zagledala po dolgem času svoja dva sinova. Oba njena sinova sta duhovnika in stalno živita v inozemstvu. Le redkokdaj sta mogla priti obiskat svojo mater. Te dni pa sta oba skupaj nenadoma prišla v Bajmok. Starka ju že več let ni videla in je bila njunega prihoda tako vesela, da jo je od prevelikega razburjenja zadela srčna kap in je nekaj minut zatem umrla.

— **Pri prehlajenjih,** hripi, vnetju vratu, zabreklosti bezgavk, živčnih boleznih, trganju v udih dobro dene, ako se s pol kozarcem naravne **»Franz-Josef«** grenčice poskrbi za vsakodnevno izpraznjenje črev. Po izjavah vseučiliških klinik se odlikuje **»Franz-Josef«** voda po zanesljivem učinku ob zelo prijetni porabi.

— **Po dvajsetih letih iz ruskega ujetništva.** Te dni se je vrnil v Rumo na Hrvatskem iz ruskega ujetništva brat tamkajšnjega trgovca Marko Heitler. Heitler je v začetku vojne služil pri 28. domobranskem polku in je bil v Srbiji ranjen. Ko si je opomogel, so ga poslali na rusko fronto, kjer je bil ujet. Njegovi svojci so dobili od vojaških oblasti obvestilo, da je padel in so se že sprijaznili s to mislijo. Lepega dne pa je dobil njegov brat v Rumi pismo, v katerem mu Marko sporoča, da je živ in zdrav in da se je oženil. Brat je poskusil z njim priti v pismeno zvezo, pa se mu ni posrečilo. Heitlerju je bilo za povratek v domače kraje precej nerodno, ker je izgubil vse svoje dokumente in ga Rusi zaradi tega niso pustili ven. Šele po dolgotrajnih intervencijah pri jugoslovanskem poslaništvu v Ženevi in pri mednarodnem Rdečem križu se mu je posrečilo, da si je izposloval dovoljenje za pot domov. Ko je prispel v Maribor, se je od ganotja razjokal. Doma je od vsej svojcev našel živega samo še brata, vsi drugi so že pomrli. Sedaj poskuša Heitler dobiti dovoljenje potovanja v Jugoslavijo še za svojo ženo. Ko je odšel v vojno, še ni bil star 26 let, sedaj pa jih je že 45.

— **Za srce, ledvice, kamne, jetra, želodec notranje žleze in čiščenje krvi je vendar najboljša naša Radenska slatina. Zahtevajte vedno in izrecno le Radensko slatino.**

— **Hitri računar.** Dober in zanesljiv pripomoček za hiter in točen preračun obresti, diskontov, provizij, popustov, doklad, kalkulacij, dalje za različna množenja in razdelitev letnih obresti, najemnin, plač po mesecih in letih. Uredil in sestavil Lovro Novak, Ljubljana 1932. Hitri računar je sestavljen iz samih računskih ključev. Vsak ključ je tiskan na posebni strani in natančno označen za kateri odstotek je uporabljiv. Z uspehom ga bodo torej rabili vsi oni, ki imajo opraviti s sestavo ali kontrolo računov. Ko boš enkrat poznal sestavo in način računov tega »Računarja« do vseh podrobnosti, ti ne bodo delali razni računski izvlečki bank in hranilnic, trgovske bilance, diskonti in obresti nikakih preglavic. Delo se bo izvršilo v najkrajšem času točno in brez dolgega preračunavanja. Knjiga obsega 253 strani in stane nevezana 60 Din. Naročiš jo v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— **Pri slabosti je naravna »Franz Josefova« voda** prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno.

Radeče

Vroče poletje vabi marsikoga izza mestnih zidov na deželo. Večinoma pa vsi družinski očetje stokajo, da so letovišča predraga in si zaradi krize ne morejo privoščiti počitka na deželi. In vendar je v Sloveniji mnogo krajev, kjer si more za nizko ceno privoščiti letovišče tudi nepremožen meščan. Radeče imajo krasno okolico, vso v gozdih. Žebnik, Svibno, Jagnjenice, Hotemež, vsi ti kraji nudijo krasne izlete. V Radečah imamo velik hotel, kjer se dobi po nizkih cenah okusna domača hrana, sobe s solnčno lego in prvovrstno postrežbo. Za tiste, ki hočejo komfort, je tudi preskrbljeno. Kdor se boji kopanja v Savi ali Sapoti, ima kopalne sobe v hotelu. Pri nas je pošta, brzojav, telefon, železniška postaja, avtobus od postaje Zidani most, mnogo trgovin in obrtnikov in gostiln. Pridite torej tudi v naš kraj pogledat in srkat čist hribovski zrak; za turiste je blizu na Kum, Lisco, Sv. Jurij pod Kumom, Celovnik, Kozje, Kopitnik.

Cerkveni vestnik

Stolna kongregacija Marijinega vrstva ima danes v petek 20. t. m. popoldne ob 5 redni shod.

Naznanila

Ljubljana

! **Materinska proslava v operi.** Še dva dni imate čas, da si preskrbite vstopnice v predprodaji v unionski trafiki. Zanimanje za prireditev se stopnjuje in utegne zadnji dan vstopnic zmanjkati. Spored letošnje proslave je tako pester in bogat, da bo vsak prišel na svoj račun. Čisti dobiček je namenjen revnim akademikom. Zato: podprite stremljenje Krščanskega ženskega društva in napolnite opero do zadnjega kotička! Proslava bo v nedeljo popoldne ob 4. Cene običajne dramske.

! **Družba sv. Vincencija Pavelskega v Ljubljani** (Marijanišče, Poljanska cesta 28), bo imela letošnje občno zborovanje prihodnjo nedeljo t. j. 22. aprila 1934 v Ljubljani v Marijanišču, Poljanska cesta 28. Ob tričetrt na 7 zjutraj bo sv. maša v marijaniški kapeli, ob pol 9 dopoldne v zborovalni dvorani občno zborovanje Vincencijevih konferenc. Ob 2 popoldne bodo v marijaniški kapeli litanije, nato karitativno predavanje. Predaval bo Fr. Sal. Finžgar o temi: »Sveta ljubezen in krščanstvo«. K občnemu zborovanju se nujno vabijo vsi delavni člani posameznih konferenc, k popoldanski prireditvi pa tudi člani (članice), prijatelji in dobrotniki karitativnega pokreta. Pridite, da poživimo v sebi duha sv. Vincencija Pavelskega, ki je duh našega Gospoda Odrešenika.

! **Kino Kodeljevo.** Danes in jutri ob 8 dvojni spored: najboljši planinski film »Naskok na vrh« (Fr. Schmid) in »Juz podnevi, ti ponoči (Willy Fritsch, K. Nagy).

! **»Ples v Savoyu«,** najprivlačnejša opereta te sezone se vprizori v soboto 21. t. m. izven abonmaja z go. Gavellovo in g. Gostičem v naslovnih vlogah. Opozarjamo na to predstavo posebno okoliško občinstvo.

! **Cerkveni koncert,** ki je bil napovedan v včerajšnjem »Slovencu«, se radi tehničnih ovir ne bo vršil dne 27. aprila, marveč nekaj dni pozneje. Čas in spored bosta pravočasno objavljena.

! **Prav posrečena** je bila misel združenja trgovcev, da je pridobila za sodelovanje tudi priznanega in priljubljenega komika naše drame g. Josipa Daneša. S svojim originalnim ter duhovitim humorjem in pristno komiko nas bo izvrstno zabaval na prvem trgovskem družabnem večeru, ki se bo vršil za trgovce, njih obitelji in naše trgovske prijatelje v soboto, dne 21. t. m. ob pol 9 zvečer v prostorih Trgovskega doma. — Vstopnine ni, obleka je promenadna, ker je to res neprisiljen domač družabni večer pri pogrnjenih mizah ne pa kaka oficijelna prireditev.

! **Slavni češki skladatelj Jos. Suk** praznuje letos svojo 60-letnico. Poleg simfoničnih, klavirskih in drugih del je napisal tudi več komornih skladb; eno od teh, kvartet za godli, violo, čelo in klavir, bomo čuli v ponedeljek na Slogineem komornem večeru. Na sporedu je še po en kvartet Beethovna in Schumanna. Spored izvajajo gospodje Trost Ivan, Šušteršič Vinko, Müller Gustav in Svetel Herbert. Koncert se bo vršil v dvorani kina Dvor. Vstopnice prodaja Matična knjigarna.

! **Poselska zveza** priredi v soboto in nedeljo, dne 21. in 22. aprila razstavo III. dvomesečnega kuharskega tečaja v prostorih »Služinjskega doma« v Križevniški ulici št. 2. Razstava bo odprta od 8 do 18 zvečer. Vabimo gospe kakor tudi služkinje, da si ogledajo razstavo, kjer bodo videle, kaj zmorejo preprosta in pridna dekleta, ki uporabijo ves svoj prosti čas za nadaljno izobrazbo.

! **Društvo» Delo in eksistenca«** bo priredilo v nedeljo 22. t. m. v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti javno zborovanje ob pol 10 dopoldne. Razpravljalo se bo o vprašanjih: »Kako zaposliti duševne delavce« in »Kam z našo izšolano mladino?« Na zborovanje so vabljeni vsi predstavniki oblasti, raznih društev, korporacij in gospodarskih podjetij, kakor tudi vsa javnost, ker je za reševanje vseh problemov brezposelnosti potrebno najširše sodelovanje.

! **Pevski zbor Glasbene Matice:** Prihodnja vaja celega zbora bo v torek, dne 24. t. m. ob 20. Drevi koncert v Unionu.

! **Društvo »Tabor«** ima v nedeljo ob 9 dopoldne v beli dvorani Uniona III. redni občni zbor.

! **Nočno službo imajo lekarne:** mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bohinec ded., Rimska c. 24 in dr. Kmet, Tyrševa c. 41.

Maribor

m **Zveza Maistrovih borcev** sklicuje za 22. t. m. ob 10 v zgornji dvorani pri Orlu izredni občni zbor. Dostop imajo samo člani z legitimacijo. — Jutri dne 21. t. m. ob 20 pa priredi zveza počastitveni večer v hotelu Orel v proslavo 60-letnice častnega in dosmrtnega zvezinega predsednika vpok. diviz. generala Rudolfa Maistra.

Drugi kraji

Št. Vid nad Ljubljano. Društvo Jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino, podružnica Št. Vid nad Lj., priredi v nedeljo, dne 22. t. m. na Šmarni gori velik obrtni tabor. — Ob 9 sv. maša na Šmarni gori. Po sv. maši v sedlu na Šmarni gori »Obrtni tabor«, na katerem bodo govorili razni govorniki. Ob 13 kosilo in prijateljski sestanek v gostilni Košir v Tacnu.

Kranj. »Strokovna skupina delavcev in nameščencev« vprizori v nedeljo 22. aprila ob 8 zvečer v domu v Šmarinem igro »Slava in njeni mešetarji«.

Kamnik. Prosvetno in podporno društvo »Tabor« priredi v nedeljo 22. t. m. ob 9.30 v gostilni »Na Koroškem« predavanje »Problem narodnih manjšin in Julijska Krajina«. — Občni zbor kamniške podružnice SPD bo dne 27. t. m. v Čitalnici.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA (Začetek ob 20)

Petek, 20. aprila: Ob 15 KONEC POTI. Dijaška predstava Globoko znižane cene od 5 do 14 Din.
Sobota, 21. aprila: GOSPODA GLEMBAJEVI. Izven. Znižane cene od 6 do 20 Din.
Nedelja, 22. aprila: GOSPODIČNA. Izven. Globoko znižane cene od 5 do 14 Din.

OPERA (Začetek ob 20)

Petek, 20. aprila: SIMFONIČNI KONCERT skladb dr. A. Dvoraka v Unionu.
Sobota, 21. aprila: KNEZ IGOR. Red C.
Nedelja, 22. aprila: Ob 16 PROSLAVA MATERINSKEGA DNE. Izven. Ob 20 PLES V SAVOJU. Izven. Znižane cene.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 20. aprila: Zaprto.
Sobota, 21. aprila: HOKUSPOKUS. Red C. Znižane cene.
Nedelja, 22. aprila: Ob 15 JURČEK. Globoko znižane cene od 15 Din navzdol.

Dr. P. Roman Tominec, O. F. M.:

Skozi tri države

Bilo je v prvih dneh februarja, ko me nekega lepega dne doleti sporočilo, naj prevzamem misijon v Holandiji med našimi slovenskimi izseljenci. Umevno je, da sem bil vesel, zakaj stara pesem pravi: »Komur Bog hoče posebno milost izkazati, tega blagovoli v široki svet poslati...«

Široki svet: saj to je pesem, ki globoko v vsakem človeškem srcu žubori, pripeva in hrepenenje budi.

Tako sem dne 15. februarja odšel iz Ljubljane preko Jesenic in Solnograda v Monakovo. Prav tiste dni je Avstrija doživljala strahotno bratomorno vojno in v Avstriji je vse vrelo — tako, da štiri ure pred odhodom vlaka nisem vedel, je-li proga odprta ali ne, če niso morda prišle kake nove naredbe in poostrena obmejna kontrola. Že so mi svetovali, naj potujem rajši preko Italije, Francije in Belgije, vendar se nisem mogel za to odločiti, in ni mi bilo žal. Ves čas do Monakovega je vožnja potekla skrajno mirno, potnikov je bilo seveda primeroma malo, smo pa zato potovali tem bolj udobno. Ko pride avstrijski obmejni organ in potrka na vrata spalnega voza, sem enostavno prijel za rokav redovne obleke in mu ga pokazal skozi špranjo, ko je videl ta krotki odgovor in ko sem pristavil: Wissen Sie, ich bin ein Franziskaner — se je mož nasmejal, salutiral in šel dalje, ne da bi se brigal za moje kovčke; potem je bil ves čas mir notri do pol 7 zjutraj, ko smo se ustavili v Solnogradu. In tu, ko sem se resnično bal, da bo spričo napetosti med Nemčijo in Avstrijo temeljita kontrola, se je ponovila ista igra. Nemški kontrolni organ je prav tako skrajno vljudno pozdravil, in ko sem mu hotel odpreti vrata, je še vljudno pristavil: »Gospod pater, saj ni potrebno.« Ob pol 8 smo bili v Monakovem.

Prelepi spomini! In zanimivi na vso moč, zakaj prav pred desetimi leti sem bil doživel oni Hitlerjev puč z generalom Ludendorfom na čelu, ko je v prvih dneh novembra padlo pet minut od našega samostana 13 žrtev. Potem smo imeli kot spomin na ta pohod blizu pol leta na gotovih važnih postojankah mesta razpostavljene španske jezdece; na univerzo pa skozi 10 dni nihče ni smel v redovni obleki. Neki benediktinski klerik, ki je menil, da ta naredba predstojnikov ni tako važna, je prišel v redovni obleki na univerzo, po stopnicah mu ni bilo treba več hoditi, zakaj krepke roke hitlerijansko nadahnjenih študentov so mu pomagale kar preko ograje. Nekega profesorja estetike, dr. Hubra, ki je za spoznanje jeciljal in je jeciljaje izrekel mnenje, da je univerza po njegovem za druge stvari, ko za viharna razpravljanja o narodnostnih načelih, so pobili dobesedno na tla. Ko sem videl kri, sem tekel po bližnjega policista. Le-ta me je kaj kratko zavrnil: Akademischer Boden, mein Herr! — Darf nicht! Akademska tla. Ne smem. Tudi prav, sem si mislil, in ti fant ne praskaj, kjer te ne srbi.

Razumljivo je, da sem bil močno radoveden, kako je po desetih letih ista struja Nemčijo preuredila, ko je prevzela vodstvo vse države v močne roke.

Na kolodvoru me je predvsem zavzelo, ko sem videl napise na posameznih izhodih, ki so izrekali dobrodošlice delavcem iz Severne Nemčije, ko so prav tiste dni prihajali vlaki z desettisoči delavcev v Bavarske gore. Prvič je marsikdo videl lepoto zasneženih gorá in prišel v stik s katoliškimi gorjanci. Bral sem kasneje vtise teh Severjanov in moram reči, da ni bila napačna ideja prav preproste plasti naroda zbližati ne pôtem banketov, ampak pôtem preprostih in zdravih počitnic.

V mestu samem isti red, isti mir kot pred leti in tudi ista snaga in čistota. Prvo, kar me je presenetilo, so bili tako zvani rumeni plakati nacionalno socialističnega tiska, ki prinašajo vsakih nekaj ur najnovejša poročila in so nalepljena na posebnih deskah ob močno prometnih križiščih. Ob pol 7 sem bil v Solnogradu in vladal je tam popoln red in mir. Ob pol 9 vidim v Monakovem sveže nalepljene oglase, da so v Solnogradu proge razdrte, posamezni vlaki iztirjeni itd. Tukaj je bila pač tiha želja mati novic brez podlage...

Feldherrnhalle. Zaključek prekrasne, edinstvene Ludovikove ceste. Tam so pred desetimi leti padle prve žrtve novega pokreta, danes stoji tam na kamenitem podstavku desno od obeh levov bronast orel, v sredini lovorjevega venca kljukast križ. Pod tem simbolom dva vojaka stražarja s puško in nasajenim bajonetom. Mimoidoči pozdravljajo z dvignjeno desnico, spomin padlih žrtev. Namenoma sem postal nekoliko vstran, da opazujem mimoidoče. Padlo mi je v oči, da je povečinoma damski svet dvigal desnico... Čustvo ali igra? Ne vem.

Odtod sem odšel v pinakoteko, da preživim tam med starimi mojstri nekaj čudovitih trenutkov, polnih lepote in spominov. V spodnji dvorani je razstavil pravkar Julius Diez zbirko perorisb, vmes mi je ostala v spominu zlasti serija: Slehernik. Osmero perorisb močne vsebine, naslovni list predstavlja zvon in s kembljem udarja kot zvonar smrt sama, ki plava na ogromnih krilih in kliče noč in dan, dan in noč bankirje in delavce, preproste in mogočne tega sveta pred sodni stol.

Po izložbah fototrgovin opazim slike pravkar minulega pustnega obhoda. Nekaj slik ni jasnih. Po obedu, ko se razgovarjam s prijatelji, sobrati p. Rafaelom dr. Bauer, bivši glavni vodja katoliškega radija, zatem p. Erhardom dr. Schlund, sodelavec pri vzornem konkordatu med Vatikanom in bivšo Bavarsko, ki ga je ustvaril tedanji nuncij kardinal Pacelli, mi razlože pomen teh nenavadnih prizorov. Zakaj pustni pohod ni bil prepuščen fantaziji bohemov iz Schwabinga, temveč je bil narekovan in političen. Mir Evrope in zraven voz Francije z neštetimi topovi in še Anglija ter Amerika z miroljubnimi križarkami, take in podobne stvari je nazorno kazal pustni obhod.

Razmerje med cerkvijo in državo je delikatno vprašanje in vrhunci bi se kaj kmalu zedinili, da ni vmesnih ovir, ki jemljejo v zakup modrost, poštenost, narodnost, pravico in še marsikaj. Erazem Roterdamski je napisal modro knjigo: Lob der Torheit...

Popoldne, nekako ob štirih, sedem v vlak, proga München—Köln—Aachen. Vlak je direkten, ne ravno močno zaseden, pač pa izredno udoben in snažen. Videti je na prvi pogled, da so ti vozovi delo modernih praktičnih arhitektov, ki znajo uporabiti vsak kotiček smotreno in modro, ne da bi pozabili pri tem na estetiko. Tem vozovom bi vzdel ime: lepa stvarnost. Proti polnoči se vlak izprazni, še trije sedimo v kupeju. Kup časopisov vseh mogočih smeri sem prebral, spati ni moč in tedaj se prične kar po naključju razgovor, ki mi je v resnici dobrodošel. Žena delavca, elektromonterja, skromno, vendar okusno oblečena, ki nese svoji mlajši sestri, ki je v Haagu služkinja in se bo tam poročila, njeno balo, da je to še pokojna mati zapustila in vse oskrbela, če se poroči »ta mala«, da bo to zanjo. Najstarejša sestra to zadnjo voljo izvršuje. Tedaj zvem, da je mož brezposeln, sledi vprašanje, kako žive in izvem, da ima tri otroke, da mož dobi brezposelno redno podporo tedensko 7.50 M, da je ona šivilja in da za silo že gre. Za otroke seveda vse sama napravi, sama šiva, sama plete, vse. Protestantinja je, ko tudi o tem govoriva, z majhno rdečico prizna, da je postala bolj površna in da otroke redno pošlje k službi božji, sama pa kar ne utegne. Potem prideva še na stanovanje, da ima dve sobi in kuhinjo in da je zelo drago, zlasti, ker mora še vodo nositi po stopnicah. Ben Akiba pravi: Nič novega pod soncem...

„Električna žena“ v Piranu

Žarke izžareva v spanju, a za to sama ne ve

Ana Morano, »električna žena« iz Pirana.

Piran, staro mestece ob zapadni istrski obali, postaja slavno. Piran ima »električno ženo«! To je Ana Monaro, ki leži v bolnišnici in ki ponoči izžareva čudne žarke, ki odskakujejo od njenega telesa kakor električne iskre!

Ana Monaro je stara 42 let in je žena istrskega ribiča Rudolfa, ki se je priselil v Piran iz Kopra. Že mnogo let jo tlači naduha. V bolnišnico se je prišla zdravit, ker jo je doma dušilo. Navadno je samo spala v bolnišnici in podnevi je šla opravljat domov hišna dela. Ima šest otrok. V njeni rodbini ni nikakih posebnih bolezni, tudi ona ne kaže znakov nikake druge bolezni razen znakov naduhe; ni nervozna ne histerična. V bolnišnico je prišla pred dvema mesecema.

Že prvi večer po prihodu so ostale bolnice opazile na njeni postelji nenavaden pojav. Od trenotka do trenotka se je nad njenimi prsi zabliskala močna svetloba, skoro kakor bi kdo prižgal magnezij, da bi fotografiral. Svetloba je šinila od njenega srca, torej z leve strani prsi, in se v nekaj sekundah takoj razblinila v temo. Njena soseda je preplašena štela čudne pojave in samo v eni noči naštela 27 takšnih prikazni.

Seveda se je glas o čudnem dogodku raznesel po vsej bolnišnici in tudi sestre so postale pozorne. V začetku niso o tem obvestile načelnika bolnišnice dr. Samba, ker so se zbale, da se jim bo ta posmehoval, češ, da so postale pač žrtve hipnoze. Prva sestra se je hotela prej sama prepričati, ali čudna žena morda ne slepari in se potvarja. Skrila se je v bližino njene postelje in čakala, da se pojavi čudna luč. In res! Ko je bolnica že nekaj časa spala, in sicer vznak, se je nenadoma zopet zasvetilo od njenega srca. Sestra je z bliskovito naglico odgrnila bolnico, da bi se prepričala, ali morda bolnica ne oddaja te čudne svetlobe s pomočjo kakih aparatov. Vsega tega ni našla. Bolnica je mirno spala, v rokah je še držala molek, dokaz, da je zvečer molila rožni venec.

Pozneje so sestre popolnoma ločile posteljo bolnice, da bi še z večjo gotovostjo preprečile vsako potvorbo. Ponoči je bolnica kljub temu zopet »žarela«. Sestre so se končodločile, da obveste o vsem tem načelnika dr. Sambo. Še tisti dan je neka bolnica nenadoma zapustila bolnišnico iz strahu pred prikaznijo. Dr. Sambo je resen in izkušen mož in o njem pač ni mogoče trditi, da bi z lahkoto postal žrtev splošne hipnoze.

Dne 3. aprila se je zdravnik hotel sam prepričati, koliko je na tej čudni reči resnice. V bližini postelje je čakal od 10 zvečer do 10.30, ko se je nenadoma nad prsi bolnice zabliščalo in je čudna svetloba razsvetlila sobo. Pojav je trajal tri do štiri sekunde, nakar se je luč porazgubila. Bolnica je zdihnila, kakor da ji nekaj ni bilo prav, a je nato zopet mirno spala dalje. Zdravnik je potrpežljivo čakal in čakal. Ob 11.4 se prikazen ponovi, žena zopet zdihne in se prebudi. Zdravnik jo potolaži in vpraša, kako se počuti; doda še, da je prišel nadzirat v spalnico. Bolnica odgovori: »Ne počutim se slabo. Zdelo se mi je, kakor da se je pred menoj nekaj zabliskalo. Že večkrat sem se zbudila s tem vtisom.«

Tisto noč bolnica ni več »žarela«. Nekaj dni nato je dr. Sambo še enkrat kontroliral čuden pojav in sicer v navzočnosti še dveh drugih zdravnikov, dr. Cententa in dr. Parenzana, nadalje fašističnega političnega tajnika, sodnika, nekega učitelja in drugega zasebnika. Večina družbe je ostala pred sobo, da ne bi motili bolnice in je opozorili, da se pripravlja nova kontrola. Dr. Sambo je bil v začetku v zadregi, ker se je bal, da se pojav ne bo ponovil in da se bo sam osmešil, ker je prej zatrjeval, da ni mogoče zanikati dejstev. Bolnica je zaspala že ob 9. Prej je molila in držala v rokah križec.

Ob 10.15 je šinila iz njenih prsi močna luč in hipno razsvetlila njeno posteljo, da se je dobro videl tudi obraz speče žene. Kakor bi njeno posteljo obdali sami žarki! V dobrih treh sekundah je bila zopet tema v spalnici. Štirinajst oči je prisostvovalo pojavu, in bi si kdo upal trditi, da so se vsi ti zreli ljudje motili? Vsi navzočni so obstali. Čakali so še pol ure in zopet jih je iznad postelje za trenotek zaslepila nenavadna svetloba. Vsakokrat je bolnica vzdihnila, kakor da bi jo močna luč motila v spanju. Ko se je pojav v tretje ponovil, so zdravniki zapustili spalnico.

Naslednjega dne je prišla bolnico obiskat hčerka. Svoji materi je povedala, kaj se prav za prav z njo dogaja. Časopisni poročevalci namreč poročajo, da bolnica prej sploh ni vedela, da ponoči od časa do časa »žari«. Ko ji je hčerka vse razodela, se je hudo razburila in zjokala. Naslednjo noč je bolnica zelo slabo spala in prikazen se ni ponovila.

Ne samo ves Piran, ne samo vsa Istra, temveč vsa dežela govori o čudnem pojavu in si išče razlago zanj. Kdo bo razrešil to uganko? O bolnici gre glas, da rada moli. Zadnja beseda gre pač izvedencem. Dokler ti ne izrečejo svojega mnenja, pač ne moremo o zadevi soditi; previdnost je vselej na mestu.

Dr. Sambo je dejal, da ni mogoče z matematično gotovostjo trditi, da ni pojav v zvezi z zunanjimi činitelji, ki delujejo ob večji ali manjši zavesti bolnice, toda ta verjetnost postaja po njegovem mnenju čedalje manjša.

Ta si pa zna pomagati! Zgradil si je neke vrste čoln, in sicer iz konzervnih škatlic. Vijak poganja z rokami s pomočjo posebne priprave. Kriza je pač iznajdljiva!

Ni mogoče

Zdravnik: »Vi pravite, da imate grozne bolečine; povejti mi, gospa, ali so bolečine ponoči hujše?«

Gospa: »Najbrže, gospod doktor, pa z gotovostjo Vam tega ne morem povedati.«

Zdravnik: »Zakaj ne?«

Gospa: »Ker ponoči vendar spim.«

Dollfuss med svojimi kmeti v Gradcu. Nemški listi poročajo, da je nekdo pred začetkom njegovega govora vrgel bombo. Ta je napravila samo stvarno škodo.

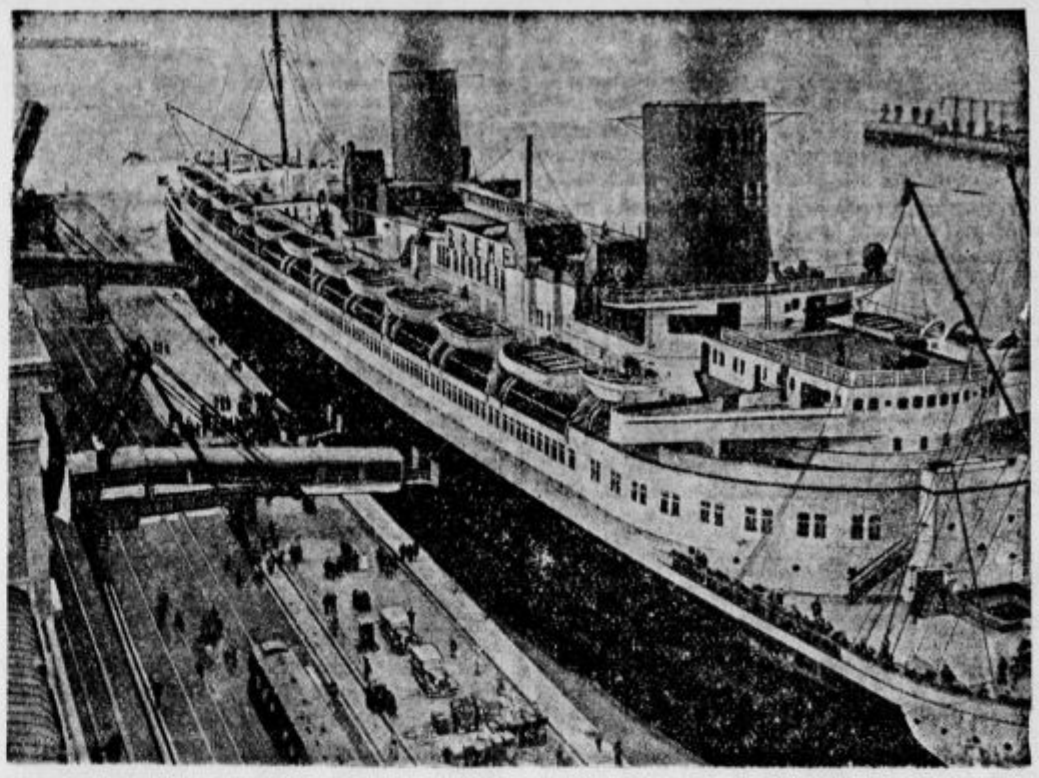

Buči, buči morje... Koga ne bi zvabil ta pogled na ogromni prekooceanski parnik, zasidran v novi luki v Cherbourgu? Mi sicer še nimamo tako ogromnih parnikov, imamo pa morje, svoje sinje morje adrijansko. Ne pozabite na izlet »Jadranske straže« in na »jadranski teden«!

Trocki - brezdomec, ki zaman trka na vrata

Trocki mora zapustiti Barbizon, kjer se je naselil z dovoljenjem francoske vlade, »v kratkem času«. Tako se glasi policijski ukaz. Vlada mu ni določila natančno roka, v katerem mora zapustiti francoska tla, da bi mu dala s tem priložnost, da si poišče novo bivališče. To ni tako priprosta zadeva! Pomisliti je treba, da je Trocki, še preden se je naselil na Francoskem, zaman prosil najrazličnejše države, da bi mu izkazale gostoljubje. Vse prošnje so bile zavrnjene. Nekatere države so mu celo prepovedale prehod čez svoje ozemlje.

Zadnje dni je v vili v Barbizonu, kjer je živel Trocki, silno živahno. Trocki se naglo pripravlja na odhod. Prijatelji in pomočniki ruskega revolucijonarja iščejo zveze na levo in desno s predstavniki vseh mogočih držav, da bi za Trockega izposlovali dovoljenje za bivanje. Širijo se vesti, da bo Trocki odpotoval v Južno Ameriko; tam mu vlade menda ne bodo delale posebnih sitnosti.

Trocki je živel v svoji vili pod strogim nadzorstvom svojih prijateljev. Ti so ga namreč varovali pred morebitnim atentatom. Osebe, ki so prihajale k njemu, so natančno preiskali. Trocki namreč živi v večnem strahu, da ga bodo Stalinovi boljševiki ubili. Ta strah mu je prešel že v kri.

Zakaj je moral Trocki zapustiti Francijo? Prejšnja vlada mu je dala dovoljenje za bivanje pod pogojem, da opusti politično delovanje. Trocki je to obljubil, a obljube ni držal. Ostal je revolucijonar. Pripravljal je vse potrebno za ustanovitev takozvane IV. Internacionale. V ta namen je menda izdajal revolucijonarni list »Bulletin de l'Oposition«, ki so ga menda tajno tiskali in širili po Franciji. Policija preiskuje to zadevo in išče sokrivce.

Vila v Barbizonu, kjer je Trocki bival več mesecev.

Razcvit misijonstva v deželi jutranje tišine

Koreja pod japonsko oblastjo

Še pred nekaj desetletji je bila Koreja v ospredju svetovnih interesov. Sedaj je postalo mirno v deželi »jutranje tišine«. Japoncem kot novim gospodarjem dežele je treba priznati, da so mnogo storili za njen procvit. Po najnovejših podatkih šteje dežela nad 20 milijonov prebivalcev, od katerih jih je pol milijona Japoncev in nekaj desettisočev tujcev. Koreja (japonsko Šosen imenovana) ima 4 mesta z nad 100.000 prebivalcev. Veliko bogastvo na zlatu, železu, antracitu in grafitu vodi deželo vedno k večjemu blagostanju. Poljedelstvo, trgovina in obrt se razvijata z izredno naglico.

Po uradnih japonskih podatkih znaša število katoliških vernikov na Koreji 66.628, v resnici pa je bilo že leta 1931. v pravi Koreji 108.363 katoličanov. Najboljše podatke o številu katoličanov na Koreji in o stanju katolicizma sploh nam je podal misijonar, ki živi sredi tega ljudstva in ki od blizu spoznava razmere. To je misijonski škof Bonifacij Sauer, apostolski vikar v Wonsanu, kjer imajo bavarski benediktinci svojo slovečo naselbino. Misijonski škof je poslal svetemu očetu običajno vsakoletno poročilo, iz katerega posnemamo sledeče podrobnosti:

Pet japonskih misijonskih škofij, vključno z Mandžurijo -Yenki, je imelo sredi l. 1932. 127.643 katoličanov, torej znaša letni prirast nad 6.600 vernikov. Po vsej Koreji je opažati znake novega življenja, tako v gospodarskem in tudi v misijonskem pogledu. Posebno v starejših vikariatih se z veliko vnemo podpira vzgoja domačega kle. ra. Tam je že danes v misijonskem delu 89 misijonarjev-domačinov in njihovo število se bo v naslednjem desetletju vsaj podvojilo. V treh duhovnih semeniščih je 64 bogoslovcev, v malih semeniščih 194 dijakov. V šolah in posebno pri oskrbi bolnikov deluje 160 domačih in 63 tujih sester redovnic. Oba bedediktinska misijona v Wonsanu in Yenki imata tudi razveseljivo število domačih in evropskih redovnih bratov (40 po številu).

Razmere v vikariatu Wonsan so prav razveseljive, saj pride na vsakega aktivnega misijonarja 88 krstov zdravih odraslih. Posebno veliko število krstov je v Wonsanu samem, kjer imamo dve lepo uspevajoči šoli, in v bližnji in daljni okolici opatije Tokwon. Ti veliki uspehi imajo svoj vzrok v tem, ker so misijoni v pokrajini, kjer še prej niso delovali misijonarji. V drugih vikariatih bi pa lahko razlagali lepe uspehe — tako pripominja škof —, s tem, da iščejo dobre in plemenite duše oporo proti vedno bolj se razširjajočim idejam boljševizma.

Japonska vlada je misijonom na Koreji, kljub močnemu nacionalističnemu valu, ki se je razširil po vsej Japonski, vseskozi prijazna. Ona upošteva stari benediktinski rek: ora et labora! Posebno je naklonjen korejskim misijonom generalni guverner Koreje, general Ugaki, ki je dal svojega sina v šolo marianistov v Tokiju in s tem javno pokazal visoko spoštovanje katoliških misijonov. (Fides.)

Od politike do sporta

Poljska vlada je odrekla potni list sportnikom, ki so hoteli na nogometno tekmo v Češkoslovaško. »Česke Slovo« poroča, da je Zveza češkoslovaških častnikov odpovedala svoj izlet na Poljsko, ko je zvedela za ta korak poljske vlade. Katoliški »Lidove listy« so mnenja, da je sklep poljske vlade hud pregrešek proti mednarodnim sportnim pravilom in proti sportnemu gentlemanstvu, da je to nenavaden čin celo med sovražnima državama.

Gospodarstvo

Nova uredba o poštni in brzojavni službi

V »Službenih novinah« je izšla uredba o organizaciji poštno-brzojavne-telefonske službe. Ta uredba določa ministrstvo za vrhovno upravno in nadzorstveno oblast, ki jo izvršuje prometni minister neposredno in s posredovanjem uprave pošt in brzojava, ki se ustanovi v ministrstvu kot posebna upravna enota. Uprava pošt in brzojava se deli na pet oddelkov: 1. splošni ima dva odseka: osebni in administrativno-pravni z arhivom; 2. poštni oddelek ima dva odseka: odsek za poštno službo in odsek za poštni promet; 3. brzojavno-telefonski oddelek zopet dva odseka: odsek za brzojavno in telefonsko službo in tehnični odsek; 4. ekonomski oddelek: odsek za nabave in statistični odsek; 5. kontrolni oddelek: kontrolni odsek in odsek za mednarodno obračunavanje. Oddelke vodijo načelniki, odseke pa šefi odsekov. Delokrog pa bo predpisan oddelkom in odsekom s pravilnikom.

Čl. 7 govori o delu specialnega računovodstva in blagajne, kar bo določil poseben pravilnik.

Nadalje imamo še potrebno število višjih svetnikov za inspekcijsko službo. Ustanavlja se iz uradnikov poštne uprave poštnobrzojavni svet, katerega delokrog določa čl. 10.

O zunanji službi govore čl. 11—28. Podobno kot ministrstvo se organizirajo poštna ravnateljstva, ki jih je 8, med njimi ljubljansko, novo je četinjsko ravnateljstvo, dosedanja Belgrad, Zagreb, Ljubljana, Novi Sad, Sarajevo, Split in Skoplje pa so ostala. Teritorije bo odredil prometni minister.

Slejkoprej imamo državne in pogodbene pošte. Drž. pošte, brzojavi in telefoni se dele po velikosti prometa v štiri razrede: 1. letni promet nad 1 milij. enot, II. 0.5 — 1 milij., III. 0.1 — 0.5 milij. in IV. pod 0.1 milij. del. enot. Razdelitev pošt, vprašanja pogodbenih pošt in poštarjev bodo urejena s posebnim pravilnikom.

Upravnike pošt imenuje minister, za imenovanje upravnikov manjših pošt pa tudi lahko minister pooblasti svojega pomočnika, oz. ravnatelje. Pri manjših poštah vrše upravniki tudi blagajniško in kakšno drugo službo. Poslovanje v poštah se uredi s posebnim pravilnikom.

Poleg carinskih oddelkov obstojajo tudi še poštno-carinska skladišča, ki se dele v dve vrsti, ki odgovarjata poštam I. in II. reda. Kje se ustanove, odredi prometni minister in ravnotako predpiše pravilnik.

Nadalje obstoje brzojavno-telefonsko-tehnične sekcije, katerih število, sedeže in področja odreja minister, ter poštne avtogaraže, glavna v Belgradu, ostale v mestih, katera odredi minister. Za poslovanje avtogaraž se predpiše poseben pravilnik. Končno imamo še delavnice.

Osebje.

V poštni itd. službi je določena natančna razdelitev zvanj uradništva po posameznih skupinah in nazivi za uradništvo. Čl. 30 določa, da se smejo diplomiranci Ek. komerc. vis. šole porabiti samo za posle računske in ekonomske stroke.

Odstotek ženskega osebja je določen takole: največ jih sme biti po čl. 45/1 ur. zakona 30%, po čl. 45/2 25% in po čl. 45/3 10%.

Zvaničniki v službi razen v pisarniški, morejo biti samo moški kot tudi služitelji razen čistilk.

Po statistiki za 1931 je znašalo število pri poštah, brzojavih in telefonih zaposlenih žensk 4394 od skupnega števila 12.490 vseh uslužbencev.

Čl. 37 določa poleg uradniškega zakona tudi kvalifikacijo za poštno itd. službo.

Za strok. izobrazbo se osnujejo posebni tečaji, event. stalna ali začasna šola.

Postranske prejemke določa pravilnik, ki ga bo izdelal minister sporazumno s finančnim poleg odobrenja finančnega odbora skupščine.

Vrednost natur. stanovanja se odreja po tozadevni že znani uredbi. Uslužbenci dobe službeno obleko.

Prehodne odredbe določajo, katera zvanja dobe sedanji uslužbenci.

Čl. 45 določa, da se sprejem žensk v službo ustavlja, dokler se število ženskega osebja ne zmanjša pod odstotek, naveden v uredbi.

Zvaničniki-ženske lahko izjemoma še ostanejo v službi. One ženske med zvaničniki, ki imajo kvalifikacijo po čl. 45/1 uradn. zakona, pa polože do uveljavljenja te uredbe predpisani državni strokovni izpit, je izjemoma od čl. 45 te uredbe postaviti za uradnice, kar pa se more izvršiti samo na podlagi razmerja 30:70 z ozirom na člen, ki določa razmerje ženskih in moških uslužbencev.

Dosedanji pravilniki ostanejo v veljavi, kolikor ne nasprotujejo novi uredbi.

Pojasnila glede plačila davkov

Na podlagi zakona o neposrednih davkih je finančno ministrstvo izdalo navodila v svrho enotnega postopka pri pobiranju neposrednih davkov.

Na podlagi teh navodil se vrši pobiranje neposrednih davkov pri občinah samo tedaj, če je dotični občini poverjeno pobiranje in knjiženje neposrednih davkov; v tem primeru se vrši pobiranje in knjiženje neposredno, to je davčni obvezanec ali od njega pooblaščena oseba izroči občini dolžno vsoto davka osebno, občina mu pa plačilo izkaže v davčni knjižici. Če občini ni poverjeno pobiranje in knjiženje neposrednih davkov, ali se ji pa ta pravica v teku leta vzame, se ne morejo neposredni davki pri njej v nobenem primeru več plačati in jih takšna občina tudi ne sme pobirati. Če vrši knjiženje in pobiranje neposrednega davka davčna uprava sama, bodisi za vse občine ali pa samo za nekatere občine na svojem področju, se bo pobiranje vršilo neposredno pri sami davčni upravi ali pa s položnico poštne hranilnice. S položnico se plača davek v tistih krajih, kjer je sedež davčne uprave in kjer se nahaja pošta. Če v sedežu katere občine ni pošte, davek se pa vzlic temu plača po položnici, smejo davčni obvezanci iz dotične občine plačati davek po poštni položnici na katerikoli pošti ali pa preko občinskih sodišč. Kadar odidejo davčni organi k strankam v svrho eksekucijskega izterjanja davka, bo odposlani organ, če je davčni uradnik ali ima pa pooblastilo za prejemanje gotovine, denar sprejel in ga izročil davčni upravi; če pa tega pooblastila nima, bo pustil poštno položnico, da z njo davčni obvezanec poravna davek. Kadar davčni obvezanec na občini ali pa preko pošte poravna svoj dolg, ustavi eksekucijski organ pri njem eksekucijski postopek.

Pri prisilni prodaji popisanih predmetov se denar od prodaje pošlje davčni upravi takisto po položnici poštne hranilnice. Ponudniku, na katerem je prodaja ostala, mora prisotni davčni organ izpolniti poštno položnico na ime davčnega obvezanca, čigar lastnina se je prodala, ter na znesek, ki se je s prodajo dosegel. Če v občini, kjer se prodaja vrši, ni pošte, mora ponudnik, ki je blago kupil, iti na občinsko sodišče z izpolnjeno poštno položnico ter tam denar oddati.

Poštne položnice bodo pošiljale davčne uprave davčnim obvezancem v začetku vsakega četrtletja za skupni davek in uslužbenski davek, ki se plača v gotovini vsak mesec, za zemljarino pa v začetku avgusta, odnosno v teku meseca oktobra. Tako poslane položnice se ne bodo smatrale za opomin.

Davčnim obvezancem, ki po prejemu položnic ne plačajo davka do roka dospelosti, se bo v tem roku poslala nova položnica, ki velja za opomin. Kadar odpošlje davčna uprava položnice vsem obvezancem v občini, pošlje hkratu občinskemu sodišču tudi pismo in ga opozori, da javno obvesti davčne obvezance, da so poštne položnice razposlane in da jih naj davčni obvezanci porabijo za plačilo davka, ker se bo druga položnica, ki jo bo davčna uprava poslala, smatrala za opomin, ter se bodo zanjo zaračunali eksekucijski stroški.

Poštna položnica sestoji iz štirih delov. Davčna uprava bo, preden odpošlje te položnice davčnim obvezancem, izpolnila potrebne rubrike. Davčni obvezanci skupnega davka, delodajalci, odnosno osebe, ki so dolžne odtegovati davek po čl. 71 zakona o neposrednih davkih, lahko tudi te davke plačajo po poštni položnici, razen tega morajo pa predložiti mesečne davčne prijave za skupni davek, seznam uslužbenskega davka in sezname obresti in rent. V ta namen jim bodo davčne uprave poslale potrebno število poštnih položnic.

Pošiljanje poštnih položnic davčnim obvezancem se vrši po pošti. Če davčni obvezanec ne poravna davka do roka dospelosti, davčna uprava ni dolžna poslati pismeni opomin, temveč lahko takoj izvrši popis in si zaračuna stroške za opomin.

Z uvedbo plačevanja davka po poštni položnici se ne ukine plačevanje davka neposredno pri davčni upravi. Davčni obvezanci lahko tudi v bodoče vedno plačajo davek neposredno pri davčni upravi. Občinska sodišča so dolžna davčnim obvezancem izpolniti vsak čas poštne položnice, zlasti tedaj, kadar so davčni obvezanci nepismeni. Prav tako so davčni organi dolžni obvestiti povsod in na vsakem kraju davčne obvezance, kako se ravna s poštnimi položnicami in kako se denar oddaja na pošto.

Kdo dobi ubožno spričevalo?

Da bi se ne dogajali nesporazumi glede tolmačenja točke 6, čl. 5 zakona o taksah, ki določa osnovo za osebe, ki se smatrajo v davčnem smislu za siromašne, je davčni oddelek finančnega ministrstva dal tole pojasnilo: Za siromašne se smatrajo one osebe, ki ne plačajo več kot 60 Din neposrednega davka na leto, a vdove z več kot 3 mladoletnimi otroci in starešine zadruge z več kot 3 mladoletnimi otroci brez polnoletnih zadrugarjev, če ne plačajo več kot 120 Din neposrednega davka na leto.

Bata in belgrajska obrtna zbornica

Pišejo nam: »Politika« je prinesla poročilo o zborovanju belgrajskih obrtnikov radi pobijanja šušmarstva. To zborovanje je vodil predsednik belgrajske Obrtne zbornice in predsednik »Zemaljskega Saveza obrtnih združenj« g. Milan Stojanović, ki je skupno z gl. tajnikom Obrtne zbornice g. Dostanijem obrazložil, kaj je belgrajska Obrtna zbornica napravila za pobijanje šušmarstva. Debata, ki se j nato razvila, je bila zelo burna in belgrajski obrtniki so se pritoževali, da njihove lastne institucije za njih nič ne naredijo. Zastopniki posameznih obrtniških panog so izjavili, da je šušmarstvo že tako napredovalo, da bodo morali pravi obrtniki v Belgradu svoje delavnice zapreti. Zlasti burna je bila debata radi »Bate«, v kateri je bilo javno izneseno, da je ločena obrtna zbornica v Belgradu podpisala smrtno obsodbo čevljarjem, ko je pristala na to, da se da dovoljenje »Bati« za ustanovitev delavnic za popravilo čevljev. V svoji izjavi sicer pravi belgrajska ločena obrtna zbornica, da je dala to dovoljenje po starem, a ne po novem zakonu; čevljarski mojster Šušaković je na to odgovoril, da je za čevljarje vseeno, ako jim je odsekala glavo sekira starega ali pa sekira novega zakona. Očita obrtni zbornici, da bi nikakor ne smela dati tega dovoljenja, ker bi potem imela vsaj čisto vest, da ne figurira njen podpis na smrtni obsodbi čevljarskega stanu. Posebno razburjenje med obrtniki je vzbudilo tudi dejstvo, da se je celo za Zanatski dom v Belgradu oddalo veliko del šušmarjem in ne pravim mojstrom. Posebno ostri kritiki je bil izpostavljen pri tej priliki predsednik ločene obrtne zbornice g. Stojanović in je več govornikov zahtevalo, da se naj g. Stojanović umakne in odloži svoje javne funkcije.

Prinašamo gornje poročilo, iz katerega se vidi, da žive tudi belgrajski obrtniki v težkem položaju, iz katerega si žele izhoda, pa tudi zato, da bodo naši obrtniki uvideli, da je bilo docela pogrešno agitirati »s parclo Bata« v borbi glede sistema ločenih in skupnih zbornic. Dočim ločena obrtna zbornica na sedežu prvega Batovega podjetja ni znala varovati interesov naših najšibkejših obrtnikov čevljarjev, je na drugi strani zgodovinska resnica, da je ljubljanska zbornica vedno in dosledno nastopala proti »Bati« in da so v tukajšnjem akcijskem odboru za obrambo proti »Bati« bili zastopani poleg obrtnikov i naši trgovci i naši industrijci, kar je dokaz, da se je celotno gospodarstvo Slovenije smatralo živo prizadeto radi »Bate«. Zborovanje belgrajskih obrtnikov je najjasnejši dokaz, da se je z napačnimi sredstvi agitiralo proti skupnim zbornicam.

*

V belgrajskem tedniku »Narodno blagostanje« piše dr. Bajkič v članku »Pravica do dela« med drugim, da so obrtniki razširjenje nelegalnega dela pripisovali predvsem vodstvu obrtniških organizacij. Nezadovoljstvo proti g. Stojanoviču, predsedniku Državne zveze obrtnih združenj, je zavzelo tak obseg, da je izjavil svojo pripravljenost odstopiti. G. Stojanović ima sicer velike zasluge, toda sedaj mu hoče obrtništvo izraziti nezaupanje. Radikalizem obrtnikov je zavzel nevaren obseg; g. Stojanović trdi, da nezadovoljstvo ni prišlo radi neaktivnosti vodstva, ampak radi krize obrti.

Dr. Bajkič pravi, da se boj proti šušmarjem ne obrača proti revežem, ampak proti kapitalističnemu brezpravnemu delu, proti trgovcem in industrijcem. Končno pravi dr. Bajkič, da nikoli stroj ne bo zamenjal roke na vsej črti, še manj pa je možno, da roka zamenja stroj.

Kakor izgleda to popolnoma logično, je vendar mogoče zavreti razvoj, ki izpreminja obrtnike v industrijce in trgovce ter usmeriti tako, da ne izzove prevelikih gospodarskih in socialnih pretresljajev. (Op. ur.)

Sport

Hermes : Celje

V nedeljo ob 15.30 na Hermesu; predtekma ob 14.

Nedeljska prvenstvena tekma med gornjima kluboma je dala že dokaj pobude za razmišljanje o prognozah, kakšen bo izid iste. Tako Hermes še bolj pa Celje rabita nujno točke, ki so tako dragocene za sgurni placement v prvenstveni tabeli. Hermežanom nikakor ne gre v račun, da so morali zadnji dve nedelji prepustiti — z dokajšnjo porcijo smole — po dve točki svojim nasprotnikom, in to še celo nasprotnikom, ki so jih v jesenskem srečanju gladko odpravili. Po pripravah sodeč hoče Hermes v nedeljo popraviti to, kar je dosedaj izgubil. Vsekakor pa želimo, da se nam predstavi s tako igro, ki jo zmore in tudi zna.

Celje se tudi resno pripravlja, da potrdi svoj sloves zadnje nedelje, ki ga je dosegel v borbi z Ilirijo, ki si je šele v zadnjih sekundah izvojevala zmago. Lansko srečanje med gornjima kluboma je končalo neodločno z rezultatom 3:3, iz česar se da sklepati, da bo v nedeljo resna tekma in upamo tudi fair borba za zmago, ki je trenutno še povsem negotova.

Tekma se vrši ob vsakem vremenu.

V predigri nastopita VSK Triglav in danes splošno znano izvrstno B moštvo Ilirije, ki je v zadnjem času zaslovela širom vse naše ožje domovine kot nekak »Wunderteam« Ljubljane.

Jugoslavija : Romunija

V nedeljo 29. aprila se odigra v Bukarešti izredno važna nogometna tekma med jugoslovansko in romunsko nogometno reprezentanco. Topot ne gre za običajni dvoboj, oziroma nadmoč ene ali druge enajstorice, temveč gre za to, katera država bo zpadla, odnosno se bo kvalificirala za svetovno nogometno prvenstvo, ki se vrši meseca maja in junija 1934 v Italiji. To srečanje z Romunijo bo tako važno kot doslej še nobeno. Kajti sedaj je podana možnost, da se tudi naš nogomet uveljavi na najvišjem mednarodnem torišču, na svetovnih prvenstvih. Zato je zelo važno, kako bo sestavljena naša reprezentanca.

Kako že večkrat, tako nas tudi ob tej priliki ne bodo zastopale naše najboljše moči. Trenutno ni mogoče sestavit boljše enajstorice, ker so nekateri igralci blesirani. Upajmo pa, da se bo naša reprezentanca vseeno borila do skrajnih mej svojih zmožnosti, da si izvojuje zmago. S to tekmo bo naš nogomet mnogo pridobil ali pa mnogo izgubil. Sedaj si pa še oglejmo enajstorico, v katero so obrnjene oči vseh jugoslovanskih sportnikov. Takole izgleda:

Glaser—Beloševič, Lukič—Arsenijevič, Gayer, Lechner—Glišović, Vujadinović, Marjanović, Kragič, Kokotović. Rezerve so: Čulić, Matošić, Jazbec, Šipoš.

Tekmo bo vodil Belgijčan Langenus, pomožni sodnik pa bo Fabris iz Zagreba. Vodji naše reprezentance sta Simonović n Pavličević. Naše moštvo odpotuje 24. t. m. iz Belgrada z ladjo do Turn Severina in odtod dalje z železnico.

★

Učite se crawla! Da omogoči SK Ilirija treninge v plavanju tudi nečlanom, priredi v svojem zimskem kopališču javne sportne tečaje. V petek, dne 20. aprila se prične tečaj za zvežbane plavače, v soboto 21. aprila pa za neplavače. Pouk se bo vršil za vsako skupino po dvakrat tedensko redno od 20 do 21. Prijaviti se je pismeno na SK Ilirijo ali pa ustmeno v kopališču, ki je odprto ob ponedeljek, sredah, petkih in sobotah.

Moto-sekcija ŽSK Hermesa. Po pridobitvi sportnega prostora si je od naših klubov prizadeval Hermes, da napravi na svojem sportnem prostoru dirkališče. V to svrho je Hermes uporabil večji del svojih dohodkov z namenom, da pripomore našemu kolesarstvu do večjega razmaha. Doslej so klubi prirejali tekme samo po cestah — cestne dirke — danes lahko priredi dirke na ograjenem igrišču, pri čemer blagajniki lahko računajo na nekaj dohodkov. — Nedavno pa je sklenilo vodstvo ŽSK Hermesa, da ustanovi tudi motociklistično sekcijo. Pobudo za to so dali nekateri člani in prijatelji kluba. Vodstvo je predlog sprejelo in že v nedeljo 22. aprila bo ob 10 dopoldne v gostilni Habjan (nasproti gostilne Keršič) v Šiški ustanovni občni zbor moto-sekcije. — Program te nove sekcije je, da se tehnično preuredi dosedanje dirkališče in da se na njem že v bližnji bodočnosti izvedejo motociklistične dirke. — Z delom o preureditvi dirkališča se je pričelo. Vsled tega se pričakuje, da bodo stremljenja Hermesa vsi merodajni podprli. Klub se je že prijavil v članstvo Moto-zvezi kraljevine Jugoslavije. Na občnem zboru nove klubske sekcije se bo določil podroben program, zato so vsi prijatelji motosporta vljudno vabljeni. Želimo ŽSK Hermesu tudi na področju motociklistike obilo uspeha.

★

Službene objave LHP (iz seje n. o. dne 18. apr.). Za nedeljo 22. apr. so določene naslednje prv. tekme: Atena:Gorenje, Slavija:Celje in Ptuj:ČSK. Ateni in Gorenjcu se dovoli odigranje tekme na Jesenicah, ako se kluba za to sporazumeta. Tekmo Slavija:Celje dobi Slavija par for fait. Tekma Ptuj:ČSK se prepoveduje, ako iste ČSK ne prijavi pred nedeljo. ČSK se poziva, da javi Ptuju, ako namerava nastopiti. — Na znanje se vzamejo prijave Ptuja za tri prv. tekme, Ilirije za prv. tekmo Ilirija:Gorenje ter Gorenjca za prv. tekmo Atena:Gorenje. Prošnja podzv. sodnika g. Versela se odpošlje zvezi. — Kaznujejo se z globo 25 Din TKD Atena radi direktnega dopisovanja z zvezo, SK Slavija in ČSK radi neprijavljanja prven. tekem. — Razpisi Atene za štafeto Ljubljano—Čad—Ljubljana dne 19. maja in za društveni miting 19. maja se zavrnejo, ker ne odgovarjajo predpisom. — Sklep zveze o podzveznem gozdnem teku se sporoči SK Iliriji s posebnim dopisom in se jo pozove, da izvrši zvezni sklep. — Za TKD Ateno se čita s pravico takojšnjega nastopa atletinja Puterle Anica. — Verificirajo se prvenstvene tekme Ilirija:Gorenje z rezultatom 7:0 (2:0) za Ilirijo in Ptuj:Celje z rezultatom 6:0 par for fait za Ptuj.

Iz odbora za delegiranje sodnikov pri LHP. Za prvenstvene tekme dne 22. apr. se delegirajo: m. Župan za tekmo Atena:Gorenje in podzv. sodnik Versel za tekmo Ptuj:ČSK.

Ljubljanska zimsko-sportna podzveza ima drevi ob 20 v damski sobi kavarne Emona sejo upravnega odbora. Vsi in točno.

Kolesarska podzveza »Ljubljana«. Danes ob 20 redna seja podzveze v posebni sobi pri »Amerikancu«. Radi verifikacij vozačev in nedeljske prireditve Hermesa udeležba vseh gg. odbornikov obvezna.

SK Ilirija (hazenska sekcija). Danes ob 18 lahkoatletski in hazenski trening za vse članice. K temu treningu morajo prinesti članice vso opremo, klubovo last v svrho nove razdelitve in pregleda. Ponovno se dalje opozarjajo članice na redno plačevanje članarine. Pri vseh treningih se sprejemajo nove članice.

Smučarski klub Ljubljana. Važen sestanek klubovih tekmovalcev drevi ob 18.30 v klubovem lokalu v Zvezdi. Prosimo, da se javite vsi in točno. Smuk!

ŽSK Hermes (kolesarska sekcija). Danes strogo obvezen sestanek vseh kolesarjev dirkačev radi nedeljske dirke ob 19.30 pri Kočarju. Vsi, ki še niso oddali verifikac. legitimacij, naj iste prineso na sestanek. Ob 20 sestanek istotam vseh odbornikov; udeležba obvezna. — **Nogometna sekcija:** Danes od 17 dalje trening vseh igračev. Čebokin in Levi v nedeljo sigurno.

*

Skok v višino. Znamko 2 m je najprej dosegel amerikanski skakalec Horine in to že pred stockholmsko olimpijado, ko je skočil 2.004 m. Dve leti nato je skočil njegov rojak Beeson že 2.02 m in šele leta 1924. se je posrečilo Osborne-ju zboljšati rekord na 2.03 m. Leta 1931. je postavil Marty s skokom 2.04 m nov rekord in pred kratkim ga je zopet sam zboljšal kar za 3 centimetre.

Lep uspeh madjarskega skakalca. Znani madjarski rekorder Bodosi je skočil 2.05 m visoko. To je znamka, ki jo še ni noben Evropejec dosegel. Rezultat pa le ne more biti priznan kot rekord, ker ni bilo ustreženo zahtevanim predpisom.

Italijanski lahkoatleti pridejo na Dunaj. Koncem maja pride na Dunaj večja skupina italijanskih visokošolcev-lahkoatletov in sabljačev, med katerimi je nekaj prvovrstnih sportnikov. To priliko hočejo Avstrijci izrabiti in prirediti lahkoatletski miting v naslednjih disciplinah: 100, 1500, 3000 m in štafeta. — Tudi sabljače hočejo ob tej priliki upreči, češ, da so ravno Italijani oni, ki na tem polju mednarodno nekaj pomenijo.

Uspehi japonskih plavačev: 100 m prosto: Toyoda 1:00.8; 200 m prosto: Toyoda 2:13, 400 metrov: Niima 4:52.2; 800 m: Niima 10:16, 100 metrov hrbtno: Isiwarada 1:13.2; 200 m prsno: Aki 2:51.2.

Jack Medica, izborni plavač in svetovni rekorder, je postavil zopet nov svetovni rekord na 440 jardov, v crawlu. Omenjeno progo je namreč preplaval v času 4:46.8 ter je s tem zboljšal stari rekord, ki ga je branil Gilhula, za skoraj 2 sekundi.

Jugoslavija pošlje šest rokoborcev na evropska prvenstva v Rim. To so: Toth (bantam), Mogoljšek (peresna), Uželac (lahka), Sarinić (welter), Janeš (srednja), Gorjanc (težka).

Danec Jensen, ki se je pred nedavnim časom zelo približal svetovnemu rekordu Rademacherja, bo v stockholmskem centralnem kopališču ponovno naskočil omenjeni rekord.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Petek, 20. aprila: 11 Šolska ura: Kadar zemlja bobni (dr. Valter Bohinec), 12.15 Plošče, 12.45 Poročila, 13 Čas, plošče, 18 Plošče, 18.30 Izleti za nedeljo (dr. Rudolf Andrejka), 19 Francoščina (prof. Prezelj), 19.30 Predavanje Narodne odbrane, 20 Prenos iz Zagreba, 22 Čas, poročila, lahka glasba.

Sobota, 21. aprila: 12.15 Plošče, 12.45 Poročila, 13 Čas, plošče, 18 O gluhonemi deci (Vilko Mazi), 18.30 Zabavno predavanje: Danilo v Benetkah, 19 Ljudski nauk o dobrem in zlu: Neposredno jedro vesti (dr. Veber), 19.30 Zunanji politični pregled (dr. Jug), 20 Radijski orkester, 20.45 Dva mlada harmonikarja v boju med seboj: Vilibald Jenko iz Grosupelj in Kucler iz Horjula, 21.30 Flavta s spremljevanjem kitare, izvajata gg. Fatur in Heler, 22 Čas, poročila, lahka glasba.

Drugi programi:

Petek, 20. aprila. BELGRAD: 20 Zagreb. ZAGREB: 20. Dueti, 21 Klavirski koncert s sodelovanjem radio orkestra. DUNAJ: 17.10 Plošče, 20 Glasba okoli Shakespeareja. BUDIMPEŠTA: 18.25 Violinska glasba, 19.30 Prenos iz opere. MILAN-TRST: 21 Simfonični koncert. RIM: 21.10 Igra, 22 Čelo. PRAGA: 69.20 Pestra ura, 20.30 Iz zgodovine češkega gledališča. VARŠAVA: 20.15 Nacionalna ura iz Monakovega v proslavo 45-letnice rojstva Adolfa Hitlerja.

Sobota, 21. aprila. BELGRAD: 19 Klavir. koncert, 20.20 Narodni večer. ZAGREB: 20.15 Radio orkester, 21.15 Lahka glasba. DUNAJ: 17.55 Šeherezada Rimskega Korzakova na ploščah, 19.25 Zabavni koncert, 20.55 La Traviata prenos Verdijeve opere iz milanske Scale. BUDIMPEŠTA: 20 Magnas Miska, opereta, Szirmay, 22.10 Jazz. VSA ITALIJA: La Traviata. — PRAGA: 19.35 Španska glasba, 20.25 Španski slavček, opereta, Fall. VARŠAVA: 19.50 Orkestr. in violinski koncert, 21.00 La Traviata. KOENIGSBERG, LIPSKO, KOLIN in MONAKOVO: 20.55 La Traviata.

Oddaja zakupa restavracije na postaji Zidani most se bo vršila potom licitacije dne 28. maja 1934 pri ravn. drž. žel. v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Ukinjen carinski oddelek v Otoški dolini. Finančno ministrstvo je odredilo ukinitev oddelka carinarnice I. reda Rakek v Otoški dolini in mora likvidacijo tega oddelka izvršiti carinarnica v Rakeku v 10 dneh.

Legitimacije za letošnji zagrebški spomladanski velesejem, ki bo od 28. aprila do 7. maja, so na razpolago v uradu ljubljanskega velesejma.

Borza

Dne 19. aprila 1934.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Amsterdama, Curiha, Pariza in Prage, narastel je edino Newyork, dočim so oslabeli: Berlin, Bruselj, London in Trst.

V zasebnem kliringu je:

Avstr. šiling ponovno narastel v Ljubljani na 9.25—9.35, v Zagrebu na 9.30—9.40 in v Belgradu na 9.32—9.325.

Grški boni: v Belgradu 33 bl.

Angl. funt: Ljubljana 255.10—256.70, Zagreb 254.70—256.30 (255.50). Belgrad 255.25 bl. (255.50, 255.25).

Ljubljana. Amsterdam 2319.29—2330.65, Berlin 1346.25—1357.05, Bruselj 799.68—803.62, Curih 1108.35—1113.85, London 175.42—177.02, Newyork 3394.39—3422.65, Pariz 255.88—227, Praga 142.23—143.09, Trst 291.35—293.75.

Curih. Pariz 20.38, London 15.845, Newyork 308.75, Bruselj 72.175, Milan 26.34, Madrid 42.25, Amsterdam 209.25, Berlin 121.65, Dunaj 73.31 (56.8), Stockholm 81.70, Oslo 79.60, Kopenhagen 70.70, Praga 12.84, Varšava 58.325, Atene 2.92, Carigrad 2.51, Bukarešta 3.05.

Vrednostni papirji

Tendenca je bila danes čvrsta, kar se je poznalo tudi pri večini tečajev, vendar znatnih izpremenb ni bilo. Na zagrebški borzi je promet oživel in znašal: vojna škoda 500 kom., 7% inv. pos. 25.000 in 7% Bler 2000 dol.

Ljubljana. 7% inv. pos. 70—71.50, agrarji 36—37, vojna škoda 306 den., begl. obv. 54—55, 8% Bler. pos. 54—55, 7% Bler. pos. 52—53, 7% pos. DHB 66—68, Kranj. ind. 250 bl.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 71—71.5 (71.50), agrarji 37 bl., vojna škoda 306—308 (306), 4. 306 den., 5. 303—300 (304), 6., 7., 8. 306 bl., 9. 302—306, 6% begl. obv. 53.75—54.75, 8% Bler. pos. 54.50—55.50, 7% Bler. pos. 52.50—53 (53), 7% pos. DHB 65.50—67.50. — Delnice: Priv. agr. banka 250.50—252 (252), Osj. sladk. tov. 150 den., Impex 50 den., Trboveljska 97.50—102.50.

Belgrad. Drž. papirji: agrarji 36.50—37.50, vojna škoda 309.50—310.50 (310), 6% begl. obvez 54.30—54.50 (54), 8% Bler. pos. 54—55, 7% Bler. pos. 51.75 (52, 51.75), 7% pos. DHB 67 bl. — Delnice: Narodna banka 4060—4100 (4100), Priv. agr. banka 219—221 (222, 220).

Kamnik

Občni zbor gostilničarske zadruge je bil prav lepa manifestacija stanovske zavednosti in enotnosti gostilničarjev kamniškega okraja. Udeležila sta se ga tudi zvezin predsednik gosp. Ciril Majcen in zvezin tajnik gosp. Anton Peteln, ko sta v svojih izvajanjih podala pregled delovanja zveze in nekaj praktičnih nasvetov glede reorganizacije zadruge po novem obrtnem zakonu. V stvarni in resni debati, v katero so posegali zastopniki gostilničarskega stanu iz vseh občin sreza, so se obravnavala nekatera pereča vprašanja lokalnega značaja. Gosp. Ferdo Novak iz Vrhpolja je med drugim pohvalil delovanje zadruge, omenil pa je, da so bili nekateri člani zadruge zelo oškodovani in da v teh slučajih niti zadruga niti zveza nista napravili nobenih ukrepov v korist svojih članov. Gosp. Novak je tudi sprožil zanimivo debato o gostilničarski pivovarni v Laškem. Prvotno določena članarina 86 Din letno je bila določena tako, da se bo odmerjala po višini trošarinske takse. Pri volitvah je bil izvoljen z malihnimi izjemami stari odbor z načelnikom A. Cererjem. Izvoljena sta bila tudi nadzorni odbor in častno razsodišče. Prepričani smo, da bo v bodoče zadruga, ki se po novem imenuje »Združenje gostilničarjev za kamniški okraj«, ob vsestranskem zaupanju članstva živahno delovala v korist svojih članov.

Kranj

»Skupina Jugoslovanske strokovne zveze« v Kranju obvešča svoje članstvo, da so pravila, ki so se jeseni na občnem zboru spremenila in poslala v odobritev oblasti, potrjena ter se bo organizacija sedaj glasom novih pravil imenovala »Strokovna skupina delavcev in nameščencev za okraj Kranj v Kranju«. Članstvo se tudi obvešča, da bo redni občni zbor skupine v nedeljo, dne 29. aprila t. l. ob 9 dopoldne v Delavskem domu v Kranju. Poleg članstva so vabljeni na občni zbor tudi nečlani delavci kakor nameščenci.

Nekaj za brezposelne nameščence. Kakor v vsakem poklicu, je tudi med privatnimi nameščenci dovolj brezposelnih članov, na drugi strani se pa dobi precej takih, ki opravljajo kar po dve ali še več služb. V interesu brezposelnh nameščencev bi bilo, da se prav vsi brez izjeme združijo v enotno trdno organizacijo, ki bo tudi v pogledu dvojnega zaslužkarstva med nameščenci pokrenila potrebne korake, napravila red ter brezposelne nameščence po danih močeh in potrebah primerno zaščitila. Skrajni čas bi že bil, da se kaj takega tudi v Kranju pokrene, zato pričakujemo treznega in pogumnega odziva na ta naš poziv.

Št. Jernej na Dolenjskem

Prvi čebelni roj je imel 13. aprila posestnik Matija Lenčič z Mihovice. Krepki prvenec se je vzdignil sredi solnčnega popoldneva in obsedel na cvetoči jablani pred čebelnjakom. — V splošnem se čebele sedaj izvrstno razvijajo, ker je vreme krasno in cvetja v izobilju.

Zlato mašo bo daroval julija meseca naš zaslužni župnik in duh. svetnik gosp. Anton Lesjak.

Zadnji semenj je bil dobro obiskan, kupčija pa slaba, ker ni denarja.

Semenskega krompirja tudi pri nas manjka in ga hodijo posestniki kupovat v tuje kraje.

Društvo bojevnikov bomo tudi pri nas v kratkem ustanovili. Za organizacijo vlada povsod veliko zanimanje.

Nov šport smo dobili v Št. Jerneju. Lov na žabe. — Pravijo, da je zelo zanimiv in dobičkanosen.

Gospodinjska šola je zaključila svoj plodonosni tečaj. Letos je bila udeležba bolj majhna. Čudno, da je tako malo zanimanja med dekleti za to koristno in izvrstno ustanovo!

Foto amaterji pozor!

Nudimo Vam po najnižji ceni popolnoma nove krasne foto albume, foto ogliče, navadne albume za razglednice ter spominske knjige.

Bogata zaloga Konkurenčne cene

Prodajalna H. Ničman

Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1·—; ženitovanjski oglasi Din 2·—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10·—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petitna vrstica po Din 2·50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prireditve

V kavarni »Stritar«
vsak večer koncert. (h)

Vajenci

Deklica
se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4422. (v)

Službodobe

2 nedeljski natakarici
se sprejmeta v gostilni na Rožniku. Osebno naj se predstavijo le tiste, ki so dalje časa v tem poklicu služile. (b)

Mlado dekle
za vsa hišna dela in k otrokom sprejmem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4419. (b)

Denar

Posredujem
denar na
hranilne knjižice
velikih denarnih zavodov Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (d)

Stanovanja

ODDAJO:

Enosobno stanovanje
se odda za maj. Vodovodna cesta 4. (č)

Prodamo

Če avto svoj star prodajas al' motorja bi znebil se rad brž kupcev ti mnogo priženе Slovenčev najmanjš' inserat

Zelo poceni
se oblečete pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

Pristna domača vina
odda M. Grundner, Zreče.

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ul. in Stari trg

Elektromotor
Siemens, 12 KV, 220/380, vrtilni - prodam. Berčun, Ljubljana, poštni predal št. 151. (l)

Obrt

PREMOG
DRVA IN
Karbo paketi
pri Iv. Schumi
Dolenjska cesta
Telefon štev. 2951

Inserirajte
v
‚Slovencu'!

Žene 50 let lahko dobe videz, kakor da štejejo samo 30 let, če se rešijo indiskretnih kožnih gub ter napravijo svojo kožo napeto na teh treh mestih. Profesor dunajske univerze dr. Stejskal je iznašel iznenadljiv produkt, imenovan Biocel, ki se pridobiva od mladih živali in ki vrača koži mladost. Ta produkt je v sestavini kreme Tokalon, rožnate barve, ki hrani in pomlajuje uvelo in nagubano kožo. Ohlapne mišice lica se okrepijo in postanejo čvrste, s tem pa se pridobi diven, svež in mladosten videz. Krema Tokalon ne odreče niti v enem primeru. Uspeh je zajamčen, ali pa se denar vrne.

Gospodinje, obrtniki

ne zamudite ugodne prilike!

Samo do 20 t. m. velika odprodaja blaga
pri
STANKO FLORJANČIČ
trgovina z železnino - Sv. Petra c. 35
Vzamem v račun tudi hranilne knjižice

Umrla nam je naša draga sestra, teta in svakinja, gospa

Marija Čutul roj. Bartoletti

Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, dne 20. aprila 1934 ob 16 iz mrtvašnice na Pobrežju na frančiškansko pokopališče.

Maribor, Bakar, dne 18. aprila 1934.

Rodbini RASBERGER in BARTOLETTI

Brez posebnega obvestila

Naš nadvse ljubljeni oče, gospod

Tomaž Bizilj

posesnik in gostilničar „Pri kolovratu“

je v četrtek ob 2. uri zjutraj, po težkem, nam posvečenem življenju, previden s tolažili svete vere, za vedno zatisnil svoje trudne oči.

Pogreb bo v petek, dne 20. aprila 1934 ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Pred škofijo št. 14, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v stolni cerkvi sv. Nikolaja.

V Ljubljani, dne 19. aprila 1934.

Žalujoče hčerke.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Ludvik Ganghofer: 68

Samostanski lovec

Gospod Henrik je bral; ni se prestrašil, samo rahel usmev se mu je utrnil okoli usten. »Odideš lahko domov,« je dejal slu. »V samostanu naj ti izplačajo potnino in dajo brašna za pot.« Hlapec se je vrnil spet k bregu. Gospod Henrik je počakal, da je čoln odrinil, potem se je obrnil k patru Dezertu.

»Ali bi hotel brati, Dietwald? Vest o tvojem otroku!«

Pater je hlastnil z roko po pergamentu in ga razgrnil. Pobledel je. »Moja hči — uskočila iz samostana?«

»Uskočila? Čemu tako slovesna beseda?« se je nasmehnil gospod Henrik. »Reci raje: ušla.«

Pater Dezert je prijel prošta za roko. »Gospod, prosim vas! Vrniva se! Na Jezeru čakata najina konja, odjezdiva v Salzburg!«

»V Salzburg? Ne, Dietwald, vem za krajšo pot, da najdeš svojega otroka. Odidiva gori v Rdečino!«

Dezert se je ustrašil. »Menite torej...? Ne, ne! Ni mogoče! V eni sami noči, da bi slab otrok zmogel pot, ki bi izčrpala moči krepkemu možu?«

»Omnia vincit amor! Ljubezen premaga vse!« se je smehljal gospod Henrik. »Pojdi, Dietwald!«

Silno razburjen, vendar molče je šel pater Dezert s proštom na obrežje. Hlapec je prinesel dvoje gorjač, potisnili so enodebelnik v vodo ter hitro preveslali vodno ožino; potem sta se moža začela vzpenjati v solnčni breg.

Nestrpno je hitel pater Dezert naprej.

Pa se je za njim zasmejal gospod Henrik: »Dietwald, ali ne bi hodil za menoj? Veš, rad bi prišel tja gor z zdravimi pljuči.«

27.

Zjutraj še pred dnem se je napotil Hajmo na svoj logarski obhod. Blizu jezera Funten je srečal svojega tovariša lovca Renota. Brž mu je začel fant pripovedovati o svoji ljubezenski sreči z Gundo in da bo na spomlad poroka.

A Hajmo je molčal; le pokimal je za pozdrav in odšel po svojem potu.

Renot je zrl za njim. »Menda mu gre nekaj navzkriž, da je tak.«

Pogreznjen v svoje turobne misli je spešil Hajmo po macesnovem gozdu; ko je prišel zgoraj na plano, je ujel odmev pesmi, daleč spodaj pojočega Renota: Ho, ho, veselo je moje srce. Postal je, gledal nekaj časa v prazno, pa globoko vzdihnil in se napotil dalje.

Dospel je do lantalskih sten, kjer je vprek gladko odsekanih skal vodila ozka stezica. Izpod čevljev se mu je prožilo kamenje in hrupno padalo v dolino; vročično je pogledal Hajmo za vsakim kamenom in ga spremljal z očmi, kako je divje odskakoval in končno obležal spodaj na trati ob jezeru.

»Tu doli najde vsakdo svoj pokoj — vsakdo!« mu je zdrknilo tiho z ustnic.

Potem je namenoma prožil kamen za kamenom in vlekel na uho, kako je sprva glasno odskakoval, nato pa vedno tiše in tiše — in vsak mu je zapeljivo govoril: »Poglej, tako bi umolknila tudi tvoja strašna srčna bol — vrzi jo doli — vrzi jo doli — ne bo se več oglašala, ko bo ležala doli...«

Držeč se z roko za skalno čer, se je nagnil naprej, da je z vsem telesom visel nad prepadom. Preperele kleči, ki so štrlele iz strmih sten, so bile podobne tisočerim rokam, ki so se stegovale po njem. In v zevajoči globini je počivalo Gornje jezero kakor veliko, okroglo oko, zrlo je vanj in mu govorilo: »Te že vidim — pridi — le pridi — čakam nate.«

Vedno bolj se je nagibal Hajmo nad prepad, groznica ga je spreletela po vseh udih, kolena so se mu začela šibiti, na roki, ki je oklepala skalo, so trepetali prsti, kakor da bi hoteli popustiti...

Tedaj so se odzvali skozi zrak mehki, plavajoči glasovi. V samotarni sv. Jerneja je zazvonilo k jutrnji maši.

Bled se je zravnal Hajmo pokonci in si šel z roko čez čelo, kakor da bi hotel pregnati težke sanje. Olajšano se je pokrižal in nagloma prešel nevarno mesto. Začutil se je varnega šele, ko je dospel v gozd, kjer so prvi žarki vzhajajočega solnca že zlatili vrhove dreves.

Že od daleč je čul mukanje govedi na planini.

»Kaj živina le ima?« se je vprašal. Morda pogreša planšarice. Bržkone je odšla včeraj v Podsamostan, da bi se udeležila procesije. Ali zakaj tega ni povedala privajaču? Gotovo stokrat je včeraj čul Hajmo zdaj v pečeh, zdaj na planini, zdaj v gozdu klicati Jurčeta: »Cencaaa — Cencaaa — hoooj...«

Ko je Hajmo prišel na planino, so se krave nemirno prestopale okoli tihe bajte, mukale in bile z repi. Nosile so napeta vimena — mleko jih je tiščalo. Ko je prišel blizu koče, so mu živali prihajale počasi nasproti ter stegovale vratove; Belka mu je s hrapavim jezikom obliznila roko. Počehljal jo je med rogovi in ko je krenil proti koči, je šla za njim do praga. Stopil je skozi vrata — koča je bila prazna. »Cenca!« je zaklical, a nihče se ni odzval. Naslonil je gorjačo ob steno, si snel samostrel in se usedel na ognjišče. V pepelu je še tlelo; zgrebel je žerjavico na kupček, naložil nanjo tresk in začel podpihovati. Nad les je švignil plamenček, treske so zaprasketale in pokljale; ko se je razgorelo, je zamišljen v svoje sanjarije polagal poleno za polenom na ogenj.

Ni več čul mukanja in zvončkljanja krav — vedno in vedno mu je šumelo v ušesih: »Ho, ho, veselo je moje srce!«

Daleč tam v drugi planšarski koči sedi pač sedajle Renot pri svoji Gundi in se smejita in kramljata in ji prepeva: »Kakor bela srajčica, so bele tvoje ročice...«

Hajmo si je z rokama zakril obraz, kakor da bi hotel pregnati podobo, ki ga je mučila in trapila s svojo vriskajočo srečo, njega in njegovo pekočo bol, njegovo žgoče hrepenenje...

Čisto potopljen vase ni čul, kako so se zunaj krave s svojimi zvonci gnetle na kup; ni opazil, da je mukanje iznenada utihnilo, ni čul naglih korakov, ki so hiteli proti koči — samo to se mu je zazdelo, da se je med vrati stemnilo. Trudno je pogledal tja, tedaj ga je zadelo ko strela. Planil je kvišku, s pridušenim vzklikom stegnil roke ko okamenel. Ali bedi ali sanja? Kdo je ona, ki stoji tam med vrati prašna od nog do glave, v belem krilcu z razcefranim robom, visečim preko gležnjev, razpraskanih nog, v belem plaščku okoli ozkih ramen ter razpletenimi lasmi, ovitimi okoli vratu, z utrujenim obrazom, toda s smejočimi se ustmi in bleščečimi očmi?

Zdaj je zganila ustne. »Hajmo!« je jeknila.

»Gitka!« je kriknil v vrisku in zletela sta si naproti, se objela in stisnila drug k drugemu, kakor da bi se ne hotela več izpustiti.

»Hajmo!« »Gitka!«

To je bilo vse, kar sta mogla spregovoriti.

In kakor da bi se usula nanju sreča, velika in silna, da je ni moči več prenašati, sta se spustila na ognjišče. In Gitka je med solzami pobožala z obema rokama Hajma po obrazu ter šepetala:

Za »Jugoslovansko tiskarno« v Ljubljani: Karel Čeč. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Urednik: Lojze Golobič.